

Jetta Klijnsma:

Beslagvrije
voet is
absolute
basis

nr. 4 | jaargang 8 | dec 2016

De ledenraad
toekomst-
bestendig

Bokx-Boom:
digitaal
procederen
op stoom

Het p-v van
constatering

COLOFON

de Gerechtsdeurwaarder

De *Gerechtsdeurwaarder* is een uitgave van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG). In de *Gerechtsdeurwaarder* leest u nieuws en achtergronden, beschouwingen en opvattingen van en over de beroepsgroep en haar werkveld. Het blad wordt verspreid onder alle leden van de KBvG en externe relaties.

Redactie

Prof. mr. Ton Jongbloed
Paul Otter (hoofdredacteur)
Mr. Bart van Ratingen
Mr. Karen Weisfelt (hoofdredacteur)

Redactiesecretariaat

Bureau KBvG

Fotografie

Truus van Gog
Shutterstock.com

Contactinformatie KBvG

Koninklijke Beroepsorganisatie van
Gerechtsdeurwaarders (KBvG)
Prinses Margrietplantsoen 49
2595 BR Den Haag
Tel: 070-890 35 30
E-mail: kbvg@kbvg.nl
website: www.kbvg.nl

Uitgever

Boom juridisch
Kanonstraat 4-IV
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
tel. 070-330 70 33
e-mail info@boomjuridisch.nl
website www.boomjuridisch.nl

Adreswijzigingen

Adreswijzigingen KBvG-leden:
kbvg@kbvg.nl.

Media-advies

Maarten Schuttél

Advertentiedeelname

Capital Media Services B.V.,
Staringstraat 11, 6521 AE Nijmegen
Tel. 024-360 77 10,
mail@capitalmediaservices.nl

ISSN: 1876-7524

DE MENSELIJKE MAAT

11

Klijnsma wil er alles aan doen om het wetsvoorstel met betrekking tot de vereenvoudiging van de beslagvrije voet nog voor het einde van deze kabinetsperiode door beide Kamers te loodsen. Leven op het bestaansminimum is al zwaar, onder dat minimum is er eigenlijk nauwelijks perspectief op een toekomstig leven zonder schulden, zegt Jetta Klijnsma, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. “Natuurlijk moet er afgelost worden, maar ik denk dat dat altijd moet gebeuren in combinatie met enige vorm van hulp en begeleiding.”

04

DE STATUS VAN DE CONSTATERING: EEN STAP VOORUIT

Het proces-verbaal van constatering is al een tijd in opkomst, maar het heeft nog steeds geen formele status, dat moet anders. Wie maakt het proces-verbaal en wat is de juridische status? Jeroen Rijdsijk gaat in op het proces-verbaal van constatering, het gebruik in de praktijk, het bewijsrisico en tot slot, de huidige waardering van het proces-verbaal van constatering, hier en over de grens.

En verder

- 04** De status van de constatering: een stap vooruit
- 11** Interview Klijnsma
- 14** De waarde van het tuchtrecht
- 17** Column: Eindejaarsbeslommeringen
- 18** Een gewaarschuwd deurwaarder telt voor twee
- 23** De Ledenraad: toekomstbestendig
- 28** De toekomst van de opleiding tot kandidaat-gerechtsdeurwaarder
- 31** Interview Bokx-Boom
- 35** Oud-gerechtsdeurwaarder Rosmalen
- 36** Uit de praktijk: Vliegtuig aan de grond
- 38** Personalía 2016

DE STATUS VAN DE CONSTATERING: EEN STAP VOORUIT

Het proces-verbaal van constatering is al een tijd in opkomst, maar heeft nog geen formele status, dat moet anders. Wie maakt het proces-verbaal en wat is de juridische status? In dit artikel gaat Jeroen Rijsdijk in op het proces-verbaal van constatering, het gebruik in de praktijk, het bewijsrisico en de huidige waardering van het proces-verbaal van constatering, hier en over de grens.

Door mr. J. Rijsdijk¹

INLEIDING

Het proces-verbaal van constatering (p-v van constatering) is een van de bewijsmiddelen die in een civiele procedure kunnen worden ingezet. Binnen en buiten de beroepsgroep wordt al lange tijd een discussie gevoerd over de vraag of het p-v van constatering de status van authentieke akte² zou moeten krijgen en daarmee dwingende bewijskracht. In zijn reactie op de internetconsultatie 'Wijziging van de Gerechtsdeurwaarderswet' heeft het bestuur van de KBvG (bestuur) andermaal gepleit voor een meer formele status voor het p-v van constatering:

“Het opmaken van een schriftelijke verklaring betreffende de door de gerechtsdeurwaarder persoonlijk waargenomen feiten van stoffelijke aard (proces-verbaal van constatering) is in veel omringende landen (o.a. België en Frankrijk) een ambtshandeling, waardoor dit proces-verbaal van constatering het ka-

rakter van een authentieke akte heeft en derhalve dwingende bewijskracht. Zeker gezien de nadruk in het huidige procesrecht op substantiëring en bewijsmiddelen kan dit proces-verbaal van constatering een waardevolle bijdrage leveren aan de waarheidsvinding. Door de feiten helder en onafhankelijk vast te leggen kan bijvoorbeeld een descente overbodig worden en mogelijk zelfs de gang naar de rechter worden voorkomen. Ons voorstel is daarom om dit proces-verbaal van constatering niet langer als een 'vrije' toegelaten nevenwerkzaamheid van de gerechtsdeurwaarder ex art. 20 Gdw op te nemen, maar als een ambtshandeling ex art. 2 Gdw.”³

De Minister van Veiligheid en Justitie (Minister) reageerde in eerste instantie afwijzend op het pleidooi van het bestuur.⁴ Tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel tot wijziging van de Gerechtsdeurwaarderswet toonde hij zich, naar aanleiding van een vraag van de

VVD-fractie,⁵ echter bereid om een onderzoek in te stellen naar nut en noodzaak van een verzwaarde status voor het p-v van constatering:

“De heer Van Wijngaarden heeft gevraagd of de regering bereid is om te onderzoeken of het gewenst is om de juridische status van het zogenaamde proces-verbaal van constatering te verzwaren. Ik vind dat een interessante gedachte. Ik kan op dit moment absoluut niet de voor- en de nadelen van zijn proces-verbaal van constatering overzien. Daarom zal ik, zoals de heer Van Wijngaarden voorstelt, samen met de gerechtsdeurwaarders, de advocaten en rechters de voor- en nadelen van zo'n proces-verbaal in kaart brengen (...).”⁶

Bij brief van 21 april 2016 heeft de Minister het bestuur een aantal vragen gesteld over het p-v van constatering.⁷ Bij brief van 4 augustus 2016 heeft het bestuur deze vragen beantwoord. In dit artikel, dat een

bewerking is van de eerder verstuurde brief,⁸ wordt uiteengezet waarom het p-v van constatering de status van authentieke akte zou moeten krijgen. Daartoe wordt het p-v van constatering eerst geduid. Vervolgens wordt stilgestaan bij het gebruik in de praktijk, bij het bewijsrisico dat in elke civiele procedure bestaat en bij de huidige waardering van het p-v van constatering. Daarna wordt ingegaan op de vraag waarom juist gerechtsdeurwaarders in het bijzonder geschikt zijn om een p-v van constatering op te maken, wordt gekeken naar de juridische status van het p-v van constatering in België en Frankrijk en wordt kort stilgestaan bij de aanstaande herziening van het bewijsrecht. Afgesloten wordt met een conclusie.

AARD EN KARAKTER

Het p-v van constatering dient als vastlegging van feiten om in een vroegtijdig stadium bewijs te conser-

veren ter voorkoming van geschillen of ter ondersteuning van procedures. De opsteller schetst de feitelijke omstandigheden van een situatie op een bepaald tijdstip, zonder daarbij enig standpunt in te nemen over de oorzaken en/of gevolgen. Het p-v van constatering kan worden opgemaakt op verzoek van de rechter of (een van beide) partijen. Aldus kan tot de volgende definitie van het p-v van constatering, opgemaakt door een gerechtsdeurwaarder, worden gekomen:

“(...) een op verzoek van de rechter of van een van beide partijen opgemaakte akte, uitsluitend bestemd om in civiele geschillen tot bewijs te dienen van de daarin door de gerechtsdeurwaarder gerelateerde en door deze persoonlijk waargenomen feiten van stoffelijke aard.”

De definitie maakt duidelijk dat het p-v van constatering naar zijn aard bijna ongelimiteerd is. In beginsel

is bijna de gehele materiële verschijningswereld voor vastlegging in een p-v van constatering vatbaar. Dat illustreren ook de antwoorden die gerechtsdeurwaarders verbonden aan 58 verschillende kantoororganisaties⁹ hebben gegeven op een naar aanleiding van de vragen van de Minister door het bestuur uitgezette enquête. Daaruit komt naar voren dat het p-v van constatering – onder meer – betrekking heeft op:

- De vaststelling van namaak en modellen;
- De vaststelling van oneerlijke handelspraktijken;
- De vaststelling van geluidsoverlast;
- De vaststelling van burenhinder;
- De vaststelling dat aan een vonnis is voldaan;
- De vaststelling van de inhoud van een kluis of safeloket;
- De vaststelling dat bepaalde documenten zijn teruggegeven;
- De vaststelling van bepaalde uitlatingen op internet;
- De vaststelling van een productieproces;
- De vaststelling van een lotingsproces;
- De vaststelling van huurschade;
- De vaststelling dat bepaalde werkzaamheden worden verricht;
- De vaststelling dat een omgangsregeling niet wordt nagekomen;
- De vaststelling van bezoekersaantallen en/of de omstandigheden bij een evenement;
- De vaststelling van de staat waarin zich een ruimte of woning bevindt;
- De vaststelling van de toestand waarin bepaalde koopwaar of voorwerpen zich bevinden;
- De vaststelling dat een woning (niet) wordt bewoond;
- De vaststelling dat een clause uit een contract wordt geëerbiedigd;
- De vaststelling dat een bepaalde vergadering heeft plaatsgevonden;
- De vaststelling van de wijze waarop bepaalde stemmingen hebben plaatsgevonden;

- De vaststelling van bepaalde situaties betreffende de staat van personen;
- De vaststelling dat goederen zich op een bepaalde plaats bevinden;
- De vaststelling van de inhoud van een inventaris;
- De vaststelling dat dwangsommen zijn verbeurd.

Uit de enquête blijkt dat het p-v van constatering het vaakst wordt gebruikt bij de vaststelling van huurschade en de vaststelling van de staat waarin zich een ruimte of een woning bevindt (25 keer). Daarna volgen de vaststelling dat een woning (niet) wordt bewoond en de vaststelling van de inhoud van een inboedel (twintig keer). De vaststelling van bezoekersaantallen en/of de omstandigheden bij een evenement wordt slechts één keer genoemd.

Minstens even divers zijn de degenen die om een p-v van constatering verzoeken. Het gaat om:

- Aannemers, bouwbedrijven;
- Advocaten;
- Banken;
- Bewindvoerders, schuldhulpverleners;
- Collega-gerechtsdeurwaarders;
- Curatoren;
- Eigenaren van goederenwagons;
- Eigenaren van merkrechten;
- Fotografen;
- Gemeenten (onder andere in het kader van het project *Landelijke aanpak adreskwaliteit*¹⁰);
- Huurders;
- Leveranciers;
- Niet-commerciële verhuurders;
- Notarissen;
- Pandhouders;
- Tuinbouwbedrijven;
- Verzekeraars;
- Woningbouwcorporaties, overige commerciële verhuurders.

Uit de enquête blijkt dat woningbouwcorporaties het vaakst verzoeken om een p-v van constatering op te maken (33 keer). De advocatuur volgt op enige afstand (26 keer).

Eigenaren van goederenwagons en fotografen worden het minst genoemd; slechts één keer.

AANTALLEN IN DE PRAKTIJK

In de enquête is ook gevraagd hoe vaak de aan een bepaalde kantoororganisatie verbonden ambtelijk bevoegden in 2015 en de eerste vijf maanden van 2016 een p-v van constatering hebben opgemaakt. De antwoorden lopen sterk uiteen. Zo zijn er twintig kantoororganisaties die in 2015 en de eerste maanden van 2016 in totaal tien keer of minder een p-v van constatering hebben opgemaakt. Vijf kantoororganisaties hebben in de eerste maanden van 2016 al meer dan honderd keer een p-v van constatering opgemaakt. De piek ligt bij een kantoororganisatie die in 2015 434 keer een p-v van constatering heeft opgemaakt. Uit de antwoorden kan worden geconcludeerd dat een kantoororganisatie op jaarbasis gemiddeld enkele tientallen keren een p-v van constatering opmaakt.¹¹

BEWIJSRISICO EN BEWIJSWAARDERING

Partijen met een geschil over subjectieve rechten kunnen hun geschil aan de civiele rechter voorleggen. Voor toewijzing van de vordering van de eiser is noodzakelijk dat de relevante feiten komen vast te staan. Mocht de gedaagde daartegen een verweer voeren, dan dienen de daartoe relevante feiten evenzeer vast komen te staan. Zowel eiser als gedaagde lopen het risico dat zulks niet gebeurt, waarbij het gevolg zal zijn dat de procedure op dat punt wordt verloren. Dit risico, dat in iedere procedure bestaat, heet het bewijsrisico.

In een civiele procedure kan het bewijs door en met alle middelen worden geleverd, waarbij de bewijswaardering, behoudens in die gevallen waarin de wet anders bepaalt, aan de rechter is overgelaten (vgl. art. 152 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv)). Hoe groter de

bewijskracht is die door de wet of de rechter aan een ingebracht middel wordt toegekend, hoe kleiner het bewijsrisico.¹²

Voor een goede en effectieve rechtspleging is het van belang dat zo min mogelijk discussie bestaat over de feiten. In een rapport van de voormalige Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG) over het p-v van constatering wordt dit als volgt verwoord:

“Alle rechtsvinding berust in de eerste plaats op het vaststellen van de relevante feiten. Deze moeten snel en goed worden vastgelegd. Anders vindt een vertekening van het beeld plaats en dreigt het daarop gefundeerde rechterlijke vonnis eveneens onjuist uit te vallen.”¹³

Of in de woorden van Teekens, meer toegesneden op het p-v van constatering:

“Het proces-verbaal van constatering is een deugdelijk middel om de waarheid sneller en beter te kunnen achterhalen, wat toch bijzonder belangrijk is voor de rechtsvinding.”¹⁴

HUIDIGE STATUS

Het p-v van constatering is naar huidig recht een onderhandse akte. In het KBvG-rapport wordt nader ingegaan op het verschil in bewijskracht tussen een door een gerechtsdeurwaarder opgemaakt p-v van constatering en andere door hem opgestelde relaasakten:

“Gesteld zou kunnen worden, dat het geen verschil behoort te maken voor de bewijskracht van een door een gerechtsdeurwaarder opgemaakt proces-verbaal, of het een proces-verbaal van beslag betreft of een proces-verbaal van constatering. In het eerste geval levert het proces-verbaal dwingende bewijskracht op. Waarom dan niet een proces-verbaal van constatering? Ook dan betreft het een akte van een ambtenaar waartoe de wetgever hem

bevoegd heeft verklaard, en steunt de bewijskracht op de betrouwbaarheid van de auteur.”¹⁵

In het kader van zijn scriptie heeft Groen in 2004 de weinige jurisprudentie die over het p-v van constatering is verschenen (hetgeen nadien niet noemenswaardig is veranderd), bestudeerd. Hij komt tot de conclusie dat de wijze waarop het p-v van constatering wordt gewaardeerd van rechter tot rechter verschilt. Zo zijn er rechters die bijzondere bewijskracht toekennen aan een p-v van constatering (het valt dan in tussen het dwingende bewijs van een authentieke akte en de vrije bewijskracht van een verklaring opgesteld door een willekeurig persoon) en rechters die dat niet doen.¹⁶ Dit zorgt voor rechtsonzekerheid- en ongelijkheid. Het is daarom aan te bevelen dat aan het p-v van constatering opgemaakt door een gerechtsdeurwaarder dwingende bewijskracht wordt toegekend zoals dat ook geldt voor de andere akten die hij verlijdt.¹⁷ Daarbij kunnen drie varianten van het p-v van constatering worden onderscheiden:

1. Het p-v van constatering dat wordt opgemaakt op verzoek van (een van beide) partijen;
2. Het p-v van constatering dat wordt opgemaakt op verzoek van (een van beide) partijen, waarbij verlof is verleend om bij weerspannigheid met dwang binnen te treden;
3. Het p-v van constatering dat wordt opgemaakt in opdracht van de rechter.

In de enquête is gevraagd of gerechtsdeurwaarders verwachten dat een meer formele status van het p-v van constatering (het wordt bijvoorbeeld in de wet verankerd en krijgt dwingende bewijskracht) er vaker toe zal leiden dat een gerechtsdeurwaarder gevraagd wordt om een p-v van constatering op te maken. Gerechtsdeurwaarders verbonden aan 43 kantoororganisaties (74% van het totaal aantal respondenten¹⁸) verwachten inderdaad dat dit het geval zal zijn.¹⁹

Enkele reacties:

“Het bewijs in civiele procedures laat meer dan eens te wensen over. Het p-v van constatering kan in die gevallen, mits opgemaakt door een openbaar ambtenaar, een doorslaggevende rol spelen.”

“Opdrachtgevers hebben al diverse keren aangegeven vaker van het p-v van constatering gebruik te zullen maken, indien het een wettelijke status krijgt en hieraan dwingende bewijskracht wordt toegekend.”

“Het p-v van constatering krijgt dan een wettelijke basis, maar belangrijker nog: alle rechters kennen er dezelfde bewijskracht aan toe.”

“Partijen zullen in dat geval het p-v van constatering vaker gebruiken om een zaak buiten rechte af te doen. Het p-v van constatering brengt lijn in een lopende discussie, omdat het emotionele aspect buiten beeld blijft door de onafhankelijke rol die de gerechtsdeurwaarder vervult.”

“Een wettelijke grondslag en dwingende bewijskracht zullen de status van het p-v van constatering aanzienlijk versterken en er ook toe leiden dat er in de praktijk vaker van dit middel gebruik zal worden gemaakt. Dat leren ook de ervaringen in België en Frankrijk.”

“Daar ben ik van overtuigd, zeker gelet op de huidige (civiele) procespraktijk waarin de nadruk wordt gelegd op substantiëring. Een p-v van constatering kan een zaak dan maken of breken.”

AMBULANT AMBT

In de beperkte literatuur die over het p-v van constatering is verschenen, wordt erop gewezen dat de rechtspraktijk al lang geleden de keuze heeft gemaakt om de gerechtsdeurwaarder bijna bij uitsluiting in te schakelen voor het opmaken van een p-v van constatering.²⁰ Gewezen wordt op de nauwe ambtelijke betrokkenheid van de gerechtsdeurwaarder bij het burgerlijk proces en de tenuitvoerlegging van rechterlijke

vonnissen. Daarbij wordt vaak de vergelijking gemaakt met die andere openbaar ambtenaar, de notaris. Seuren en Jongbloed verwoorden het verschil tussen beide ‘authentieke-akten-mannen’ als volgt:

“(…) de belangensfeer van de notariële akte (ligt) doorgaans in gerelateerde verklaringen van niet conflicterende partijen, terwijl het proces-verbaal van constatering de fixering van een geschilpunt tussen partijen beoogt. De notaris ziet zich als de conflictvermijder. Het zal weinig verbazing wekken dat de taak van de gerechtsdeurwaarder dan eerder op het terrein van conflictregistratie moet worden gezocht.”²¹

Groen laat zich in min of meer dezelfde bewoordingen uit:

“Constateringen bij de notaris zijn met name geënt op geschillen-voorkoming. Het proces-verbaal van constatering (...) zal zich met name in het veld van geschil-beëindiging voordoen. Voorts is de functie van notaris bepaald niet ambulant te noemen, in uiterst contrast tot het ambt van de gerechtsdeurwaarder.”²²

BELGIË EN FRANKRIJK

België

In België is het proces-verbaal van vaststelling (p-v van vaststelling) een ambtshandeling van de gerechtsdeurwaarder waarvoor de ministerieplicht geldt (vgl. art. 519 van het Gerechtelijk Wetboek (Ger. W)). Bij het opmaken van een p-v van vaststelling dient een gerechtsdeurwaarder zich te beperken tot het waarnemen van zuiver materiële feiten, zonder enig advies uit te brengen met betrekking tot de gevolgen in feite of in rechte die daaruit zouden kunnen voortvloeien. In de literatuur wordt het p-v van vaststelling als volgt gedefinieerd:

“Het instrumentum waarin een gerechtsdeurwaarder, optredend als gerechtsdeurwaarder, akte neemt van gebeurtenissen die zich in zijn afwezigheid hebben afgespeeld, de staat beschrijft

van de zaken en plaatsen zoals hij die zelf heeft waargenomen en de gebeurtenissen rapporteert die hij heeft gehoord; dit alles zonder persoonlijke appreciatie en zonder de oorzaken en de gevolgen te onderzoeken.”²³

In tegenstelling tot het p-v van constatering heeft het p-v van vaststelling een wettelijke basis en wordt er dwingende bewijskracht aan toegekend. De echtheid van de door de gerechtsdeurwaarder waargenomen zuiver materiële feiten kan enkel worden betwist in een procedure van valsheid in geschrifte (vgl. art. 895 e.v. Ger. W.).

Er bestaan drie verschillende soorten vaststellingen:

1) Vaststelling op grond van bijzondere wetsbepalingen

Enkele voorbeelden:

- Het p-v van beslaglegging op roerend goed (art. 1506 Ger. W.);
- Het p-v van affichering (art. 1518 Ger. W., opgesteld naar aanleiding

van de laatste verwittiging van de schuldeiser dat een openbare verkoop van de in beslag genomen goederen zal plaatsvinden);

- Het p-v van verkoop (art. 1525 Ger. W., opgesteld naar aanleiding van een openbare verkoop van in beslag genomen goederen).

2) Vaststelling op verzoek van een particulier

Enkele voorbeelden:

- Vaststelling van huurschade;
- Plaatsbeschrijving van de gehuurde goederen bij de aanvang en bij het einde van de huur;
- Vaststelling van namaak van warenmerken en modellen;
- Vaststelling van oneerlijke handelspraktijken;
- Vaststelling van burenhinder;
- Vaststelling van echtscheidingsgronden;
- Proces-verbaal van vaststelling van feiten die een dringende reden tot ontslag uitmaken;
- Vaststelling van geluidsoverlast.

3) De vaststelling als gevolg van aanstelling door de rechter

Enkele voorbeelden:

- Vaststelling van overspel (art. 1016 bis Ger. W.);
- Aanstelling van een gerechtsdeurwaarder als deskundige.

Gerechtsdeurwaarders maken regelmatig een p-v van vaststelling op; gemiddeld zo'n zestig keer per persoon per jaar. Met een beroepsgroep die bestaat uit ongeveer 1200 leden betekent dit dus dat jaarlijks ten minste 72.000 keer een p-v van vaststelling wordt opgemaakt. Een gerechtsdeurwaarder van een grote, Antwerpse kantoororganisatie gaf tijdens de laatste algemene ledenvergadering van de KBvG²⁴ (ALV) aan dat er zo'n vijf verzoeken per dag binnenkomen. De functionaliteit van het p-v van vaststelling wordt breed gewaardeerd: door het vroegtijdig conserveren van bewijs worden gerechtelijke procedures bekort of soms zelfs helemaal voorkomen. Bovendien is het p-v van vaststelling in voorkomende gevallen een adequaat alternatief voor de klassieke onderzoeksmethoden.²⁵

Frankrijk

Het Franse 'proces-verbal de constat' (constat) kan op verzoek van een particulier of op bevel van de rechter worden opgemaakt. De opsteller schetst de feitelijke omstandigheden van een situatie op een bepaald tijdstip, zonder daarbij enig standpunt in te nemen over de oorzaken/gevolgen. Het constat heeft een wettelijke basis, is een ambtshandeling van de gerechtsdeurwaarder en er wordt dwingende bewijskracht aan toegekend (vgl. art. 1 van Ordonnance n° 45-2592).

De gerechtsdeurwaarder die op bevel van de rechter een constat opmaakt, heeft ruimere bevoegdheden dan wanneer hij alleen maar handelt op verzoek van een particulier. Tijdens het verrichten van een constatering kan een gerechtsdeurwaarder zich

laten bijstaan door gespecialiseerde technici. De rechter kan bij het geven van de opdracht aan de gerechtsdeurwaarder zulks uitdrukkelijk toestaan of zelfs voorschrijven.

Het constat kan op zeer verschillende onderwerpen betrekking hebben, zoals:

- Schade aan de waterleiding;
- Bederf van allerlei goederen;
- Het certificaat van een document door een kopie daarvan aan het constat te hechten;
- De toestand waarin zich gemeenschappelijke muren bevinden voor de sloop en de bouw van een onroerend goed;
- De eerbiediging van een clause van een huur- of pachtcontract;
- Het verifiëren van bepaalde situaties betreffende de staat van personen;
- Het vastleggen van bepaalde uitslatingen op internet;
- Het ambtelijk vaststellen van een vergadering van een rechtspersoon of welke vergadering dan ook.

Gerechtsdeurwaarders maken veelvuldig een constat op; zo'n 150 tot 200 keer per persoon per jaar. Met een beroepsgroep van ongeveer 3200 leden betekent dit dat jaarlijks dus ten minste 500.000 constats worden opgemaakt, maar niet uitgesloten is dat het er nog meer zijn. In een oud rapport wordt gesproken van meer dan 800.000 constats per jaar.²⁶ De ervaringen met het constat zijn positief. De beroepsorganisatie geeft aan dat door het vroegtijdig conserveren van bewijs gerechtelijke procedures worden bekort of zelfs helemaal worden voorkomen.²⁷

HERZIENING VAN HET BEWIJSRECHT

De aanstaande herziening van het bewijsrecht vormt de ideale gelegenheid om het p-v van constatering de noodzakelijke en gewenste formele status toe te kennen. Aansluiting kan worden gezocht bij artikel 1019d Rv. Het daarin opgenomen proces-

verbaal van gedetailleerde beschrijving was aanvankelijk slechts bestemd voor zaken in de sfeer van de intellectuele eigendomsrechten. De Hoge Raad heeft naar aanleiding van een in een prejudiciële procedure gestelde vragen echter verduidelijkt: "(...) aangenomen moet worden dat de art. 730 en 843a Rv voldoende grondslag bieden voor het leggen van bewijsbeslag ook in niet-IE-zaken; de art. 1019a leden 1 en 3, 1019b leden 3 en 4 en 1019c Rv zijn, voor zover nodig, overeenkomstig van toepassing."²⁸

CONCLUSIE

Het p-v van constatering dient als vastlegging van feiten om in een vroegtijdig stadium bewijs te conserveren ter voorkoming van geschillen of ter ondersteuning van procedures. De opsteller schetst de feitelijke omstandigheden van een situatie op een bepaald tijdstip, zonder daarbij enig standpunt in te nemen over de oorzaken en/of gevolgen.

In het huidige (civiele) procesrecht wordt de nadruk gelegd op substantiëring en bewijsmiddelen. Het p-v van constatering kan dan een waardevolle bijdrage leveren aan de waarheidsvinding. Door de feiten helder en onafhankelijk vast te leggen kan bijvoorbeeld een descende overbodig worden en mogelijk zelfs de gang naar de rechter worden voorkomen.

Het p-v van constatering is naar huidig recht een onderhandse akte. Uit jurisprudentieonderzoek blijkt dat de wijze waarop het p-v van constatering wordt gewaardeerd van rechter tot rechter verschilt. Dit zorgt voor rechtsonzekerheid en ongelijkheid. Het is daarom aan te bevelen dat aan het p-v van constatering opgemaakt door een gerechtsdeurwaarder dwingende bewijskracht wordt toegekend zoals dat ook geldt voor de andere akten die hij verlijdt.

Kantoororganisaties maken gemiddeld enkele tientallen keren per jaar een p-v van constatering op. Een aantal dat ruim onder het gemiddelde in België en Frankrijk ligt; landen waar het p-v van vaststelling respectievelijk het constat een ambtshandeling van de gerechtsdeurwaarder is. Uit een door het bestuur uitgezette enquête blijkt dat de meerderheid van de respondenten van mening is dat een meer formele status van het p-v van constatering de vraag daarnaar zal doen toenemen.

De aanstaande herziening van het bewijsrecht vormt de ideale gelegenheid om het p-v van constatering de status van authentieke akte te geven en daarmee dwingende bewijskracht. Aansluiting kan worden gezocht bij het p-v van gedetailleerde omschrijving van artikel 1019d Rv, dat ook bestemd is voor zaken buiten de sfeer van de intellectuele eigendomsrechten.

- 1 Mr. J. Rijdsdijk is als jurist werkzaam bij het Bureau van de KBvG.
- 2 Zie voor een nadere duiding van het begrip 'authentieke akte': J. Rijdsdijk, 'Elk exploit is een ambtshandeling', *de Gerechtsdeurwaarder* 2016-2, p. 13 en 14.
- 3 Brief van 19 september 2013, op te vragen bij het Bureau van de KBvG via kbgv@kbgv.nl.
- 4 "In de praktijk komt het geregeld voor dat een (...) proces-verbaal (van constatering) door een gerechtsdeurwaarder wordt opgesteld. Er zijn echter ook anderen die bewijsstukken opmaken voor juridische procedures. Te denken valt aan notarissen, schade-experts, accountants en andere deskundigen. Op het moment is onvoldoende uitgewerkt dat er de noodzaak bestaat om deze taak uitdrukkelijk aan gerechtsdeurwaarders op te dragen. Bovendien moet daarvoor worden vastgesteld dat er in het procesrecht behoefte is aan een aanvullend middel met speciale bewijskracht. Dit vergt een bredere overweging dan in het kader van deze wetswijziging kan worden gedaan"; *Kamerstukken II* 2014/15, 34 047, nr. 3, p. 9 (MvT).
- 5 *Handelingen II* 2015/16, nr. 45, item 11, p. 9.

- 6 Handelingen II 2015/16, nr. 45, item 11, p. 16.
- 7 Deze vragen luiden: “1. In welke gevallen (op wiens verzoek en in welk type situaties) wordt gebruik gemaakt van het proces-verbaal van constatering? 2. Hoe vaak wordt een dergelijk p-v door een gerechtsdeurwaarder opgesteld? 3. Welke behoefte dient het p-v? 4. Zou er behoefte zijn om de status van het proces-verbaal te verzwaren? Wat zouden hiervan de gevolgen zijn (voor- en nadelen)? Zijn er implicaties voor de bewijskracht? 5. Heeft een verzwaarde juridische status volgens u ook financiële gevolgen? Zo ja, welke? 6. Zouden alleen gerechtsdeurwaarders een p-v van constatering moeten kunnen opmaken of zouden ook anderen een dergelijke akte moeten kunnen opmaken? Wat is volgens u de situatie op dit moment op dit punt? 7. Heeft u ook ervaringen met de situatie in België en Frankrijk? Zo ja, kunt u aangeven in hoeverre die ervaring ook voor Nederland bruikbaar kan zijn? 8. Wat wilt u mij verder over dit onderwerp meegeven?”; brief van 21 april 2016, op te vragen bij het Bureau van de KBvG via kbvg@kbvg.nl. Omwille van de leesbaarheid is in dit artikel niet de beantwoording van alle vragen verwerkt.
- 8 De originele brief is gepubliceerd in het *Nieuws van de Week*, nr. 35 (2016), te raadplegen via www.nieuwsvandeweek.info/jaar/2016/week/35.
- 9 In totaal telt de beroepsgroep 162 kantoororganisaties (stand per 1 juli 2016). Dit komt neer op een respons van 36%.
- 10 Zie voor meer informatie over dit project: www.ictu.nl/projecten/landelijke-aanpak-adreskwaliteit.
- 11 Een aantal dat (ruim) onder het gemiddelde in België en Frankrijk ligt; zie de paragraaf *Belgie en Frankrijk* waarin wordt ingegaan op de juridische status van het p-v van constatering in deze landen.
- 12 E. van Wijk, ‘Ik zie, ik zie, wat gij niet ziet! – een gemiste kans in ons bewijsstelsel’, *TvPP* 2016-2, p. 27.
- 13 KVG, *Het proces-verbaal van constatering*, Baarn: KVG (ongedateerd), p. 3.
- 14 M. Teekens, ‘Het proces-verbaal van constatering. Een nieuw bewijsmiddel’, *de Gerechtsdeurwaarder* 1986-3, p. 69.
- 15 KVG, *Het proces-verbaal van constatering*, Baarn: KVG (ongedateerd), p. 13.
- 16 R. Groen, *Proces-verbaal van constatering. Is een wettelijke regeling gewenst?* (HBO-scriptie HU), 2004, p. 22 en 23.
- 17 Voorbeelden zijn de akte van beslag onder derden, de dagvaardingsakte en de akte van beslag op de roerende zaken.
- 18 Zie voor een nadere duiding van de enquête: noot 9.
- 19 De verwachting van de respondenten is niet ten onrechte. In de paragraaf *België en Frankrijk* zal worden uiteengezet dat het p-v van constatering in deze landen, juist door de dwingende bewijskracht die eraan wordt toegekend, een veelgebruikt en breed gewaardeerd bewijsmiddel is. Dat vormt op zichzelf al voldoende reden om het p-v van constatering een meer formele status te geven. Niet goed valt in te zien waarom de waardering van het p-v van constatering in Nederland anders zou moeten zijn dan in de ons omringende landen.
- 20 Zie: R. Groen, *Proces-verbaal van constatering. Is een wettelijke regeling gewenst?* (HBO-scriptie HU), 2004, p. 12; A.W. Jongbloed & A.C.J.J.M. Seuren, ‘Een nieuw bewijsmiddel? Het proces-verbaal van constatering door de gerechtsdeurwaarder’, *Adv. bl.* 1994-6, p. 225; A.C.J.J.M. Seuren, *Het proces-verbaal van constatering door een gerechtsdeurwaarder. Bespreking in verband met het leerstuk van onrechtmatig verkregen bewijs en in het licht van het voorstel van wet Gerechtsdeurwaarderswet nr. 22 775* (HBO-scriptie HU), 1993, p. 5. In het kader van zijn scriptie heeft Groen bij de rechterlijke macht en de advocatuur navraag gedaan door welke functionaris zij bij voorkeur een p-v van constatering (zouden) laten opmaken. Uit die navraag komt naar voren dat zij de gerechtsdeurwaarder daartoe het meest geëquipeerd achten; R. Groen, *Proces-verbaal van constatering. Is een wettelijke regeling gewenst?* (HBO-scriptie HU), 2004, p. 23 en 24. In het KVG-rapport wordt geen keuze gemaakt tussen de gerechtsdeurwaarder en de notaris: “In het algemeen (...) zal de notaris de gerechtsdeurwaarder niet ‘bijten’. Ieders werkterrein zal worden bepaald door het effect van de van hem gevraagde verrichting voor het daarmee beoogde doel. De praktijk zal uitwijzen wie voor welk terrein de best gekwalificeerde persoon is. Er zijn terreinen, welke de notaris meer liggen en andere terreinen waarop de gerechtsdeurwaarder zich meer thuis voelt. Wat deze laatste terreinen betreft, denken wij vooral aan die feiten en omstandigheden, welke verband houden met een aanhangig of dreigend rechtsgeding”; KVG, *Het proces-verbaal van constatering*, Baarn: KVG (ongedateerd), p. 22.
- 21 A.W. Jongbloed & A.C.J.J.M. Seuren, ‘Een nieuw bewijsmiddel? Het proces-verbaal van constatering door de gerechtsdeurwaarder’, *Adv. bl.* 1994-6, p. 225.
- 22 R. Groen, *Proces-verbaal van constatering. Is een wettelijke regeling gewenst?* (HBO-scriptie HU), 2004, p. 12.
- 23 De juridische dienst, ‘Het proces-verbaal van vaststelling onder de loep’, *Tijdschrift van de Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders van België* 2013-4, p. 4.
- 24 Het betreft de ALV van 27 mei 2016.
- 25 De informatie over het p-v van vaststelling is aangeleverd door de Belgische beroepsorganisatie.
- 26 KVG, *Het proces-verbaal van constatering*, Baarn: KVG (ongedateerd), p. 13.
- 27 De informatie over het constat is aangeleverd door de Franse beroepsorganisatie.
- 28 HR 13 september 2013, *NJB* 2013, 2022, *RvdW* 2013, 1059, *JOR* 2013, 330 m.nt. Loesberg, *IER* 2014, 9 m.nt. Eijsvogels, *NJ* 2014, 455 m.nt. Krans (r.o. 3.6.1).

DE MENSELIJKE

MAAT

Ze wil er ‘alles aan doen’ om het wetsvoorstel met betrekking tot de vereenvoudiging van de beslagvrije voet nog voor het einde van deze kabinetsperiode door beide Kamers te loodsen. Want is leven op het bestaansminimum al zwaar, onder dat minimum is er eigenlijk nauwelijks perspectief op een toekomstig leven zonder schulden, zegt Jetta Klijnsma, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. “Natuurlijk moet er afgelost worden, maar ik denk dat dat altijd moet gebeuren in combinatie met enige vorm van hulp en begeleiding.”

U hebt zich de afgelopen kabinetsperiode bovengemiddeld ingezet voor het beter garanderen van het bestaansminimum. Waar komt uw betrokkenheid bij dit onderwerp vandaan?

“Ik ben al wat langer politiek en bestuurlijk actief en ik heb daardoor met eigen ogen kunnen zien hoe zwaar sommige gezinnen het hebben. Ik ben daarom erg gemotiveerd om juist de mensen in onze maatschappij die het ‘t moeilijkst hebben

tenminste het bestaansminimum te garanderen. De beslagvrije voet is gewoon de absolute basis. En ik heb geconstateerd dat die basis vaak met voeten wordt getreden, niet in de laatste plaats door de overheid zelf. Het is duidelijk dat dit in belangrijke mate het gevolg is van de complexe systematiek. Er moet niet alleen naar de levenssituatie gekeken worden, maar ook naar inkomen, woonlasten, de zorgpremie, eventuele toeslagen, een eventueel kindgebonden budget – en

fin, het duizelt je soms. Deels moeten schuldenaren die informatie ook nog zelf aanleveren. Dat is nauwelijks realistisch, want juist mensen met schulden hebben vaak hun administratie niet op orde. Het gevolg is dat de beslagvrije voet in de praktijk regelmatig te laag wordt vastgesteld en mensen bijna niets meer overhouden om van te leven. Daarom heb ik een voorstel gedaan om de vaststelling van de beslagvrije voet te vereenvoudigen en de ministerraad heeft

Binnen het kabinet bestaat brede consensus over een goed verankerde beslagvrije voet

daar onlangs mee ingestemd. Het wetsvoorstel ligt nu bij de Raad van State en ik doe er alles aan om het voor het einde van deze kabinetsperiode nog door de beide Kamers te loodsen. Dat zal nog wel een opgave zijn, maar ik wil het heel graag en er zijn gelukkig veel woordvoerders in de Tweede én Eerste Kamer die de vereenvoudiging steunen.”

Waarin verschilt de nieuwe regeling van de huidige?

“In het nieuwe systeem wordt de beslagvrije voet berekend aan de hand van de leefsituatie en het inkomen van de schuldenaar en zijn eventuele partner. Die gegevens kan de deurwaarder grotendeels uit de Basisregistratie Persoonsgegevens (BRP) en de UWV-polisadministratie halen. De hoofdregel is eenvoudig: voor mensen die géén recht op toeslagen hebben, is de beslagvrije voet een vast bedrag dat afhankelijk is van de leefsituatie – gehuwd of alleenstaand, wel of geen kinderen jonger dan achttien jaar. Daar komt bij dat de woonlastencorrectie langer doorloopt. Hierdoor hebben schuldenaren met een hoger inkomen een hogere beslagvrije voet dan in de oude situatie. Dat lost een belangrijk knelpunt van het huidige systeem op. Voor mensen met een inkomen op of onder bijstandsniveau geldt de vijf procent-regeling, ofwel de beslagvrije voet bedraagt 95 procent van het netto-inkomen inclusief vakantiebijslag. Voor de tussengroep – mensen met gedeeltelijk recht op toeslagen – is de beslagvrije voet vervat in een formule. Hierdoor wordt de berekening wat minder transparant, maar daar staat

tegenover dat de hoogte van de beslagvrije voet beter aansluit bij de individuele omstandigheden. Ook voor deze groep wordt de beslagvrije voet berekend aan de hand van slechts twee gegevens: leefsituatie en inkomen.”

Ook mensen met een inkomen op of onder bijstandsniveau moeten dus vijf procent afdragen?

“Ja, ik vind principieel dat iemand die schulden heeft gemaakt iets van zijn of haar inkomen moet aanwenden om die schulden af te betalen.”

Was het lastig om in het kabinet de handen op elkaar te krijgen voor dit wetsvoorstel?

“Het wetsvoorstel raakt aan meerdere beleidsterreinen en dus heb ik zaken moeten afstemmen met collega’s als Eric Wiebes en Ard van der Steur. Dat kost tijd. Maar dat het belangrijk is om een goed verankerde beslagvrije voet te hebben, daarover was zeker consensus. En ook dat die door iedereen, óók door de overheid zelf, gerespecteerd dient te worden. De overheid moet mijns inziens zelf het goede voorbeeld geven door een zorgvuldige invordering en haar bijzondere incassobevoegdheden zorgvuldig en transparant in te zetten.”

Hebt u nog uw voordeel kunnen doen met het preadvies van de KBvG?

“Zeker. Het heeft om te beginnen inzicht gegeven in het feit dat de huidige situatie ook door de deurwaarders als onwenselijk wordt gezien en dat men er in de praktijk last van heeft. En uit de voorgestelde oplossingsrichtingen blijkt ook dat deurwaarders weliswaar schuldenaren tot afbetaling proberen te bewegen, maar daarbij wel de

menselijke maat hanteren en zich proberen in te leven in de situatie van schuldenaren. Anders dan wel gedacht wordt, zijn deurwaarders er niet op uit om iedereen met schulden zoveel mogelijk het vel over de neus te trekken. Dat spreekt mij aan, want ik vind dat wij er als samenleving voor moet zorgen dat mensen met schulden op een zeker moment ook weer perspectief moeten krijgen op een leven zonder schulden. Natuurlijk – er moet afgelost worden, maar ik denk dat dat altijd moet gebeuren in combinatie met enige vorm van hulp en begeleiding. Ik ben dan ook blij dat gemeenten in toenemende mate cursussen in budgetbeheer aanbieden, of vrijwilligers inzetten als schuldhulpmaatjes. Ook woningbouwcorporaties, zorgverzekeraars en energieleveranciers zijn er steeds vroeger bij als er een betalingsachterstand ontstaat – de Vroeg Eropaf aanpak, die ik met subsidie gesteund heb. Mensen met schulden zijn vaak wanhopig en dan kan het een opluchting zijn als er iemand fysiek aanbelt met de vraag: kunnen we helpen?”

Hoe komt het volgens u dat steeds meer mensen in de schulden geraken?

“Armoede is een complex maatschappelijk probleem met velerlei oorzaken, dat niet via één standaardmethode is aan te pakken. Weet u, mijn moeder had vroeger zo’n Brabantia-kistje met vakjes, en het weekloon werd over die vakjes verdeeld: vakje één was voor eten, vakje twee voor kleding, vakje drie voor de vaste lasten enzovoorts. Voor luxe dingen gold simpelweg: als er geen geld voor was, werd het niet gekocht. Nu leven we in een maatschappij die draait om consumptie; mensen worden voortdurend verleid om zaken aan te schaffen, al dan niet op afbetaling. Niet iedereen kan

De KBvG heeft een waardevolle inbreng in het publieke debat

daarmee omgaan, en velen raken van de regen in de drup als ze eenmaal in de problemen zitten. Ik denk daarom dat het vooral goed is om mensen al op jonge leeftijd te leren om met geld om te gaan. Gelukkig wordt daar in het onderwijs steeds meer aandacht aan besteed. Ook initiatieven als Wijzer in Geldzaken proberen jongeren ervan bewust te maken dat de hele dag appen en filmpjes kijken op je mobiele telefoon geld kost. Je kunt niet alles afvangen en mensen blijven verantwoordelijk voor hun eigen portemonnee, maar je kunt wel veel doen aan preventie en goede scholing.”

Het lijkt er soms op dat de Rijks-overheid de armoedebestrijding vooral gedelegeerd heeft aan gemeenten...

“Dat ben ik niet met u eens. Dit kabinet heeft bij het vaststellen van de koopkrachtplaatjes in september € 1,1 miljard structureel extra vrijgemaakt voor ouderen en bijstandsgerechtigden. En € 100 miljoen structureel voor kinderen die in armoede leven en daarom geen toegang hebben tot heel gewone dingen als sportclubs. Zelf heb ik met succes geknokt voor de instandhouding van de koppeling tussen het minimumloon en de uitkeringen. Wat de rol van de gemeenten betreft,

ik heb voor de zomer de evaluatie van de Wet gemeenschappelijke schuldhulpverlening naar de Tweede Kamer gestuurd, en gezegd dat ik gemeenten verder wil ondersteunen bij het vormgeven van een effectieve schuldhulpverlening. Daarvoor heb ik € 7,5 miljoen vrijgemaakt, voor professionalisering van de schuldhulpverlening. En het breed wettelijk moratorium kan ook perspectief bieden. Als dat volgend jaar in werking treedt, krijgen mensen van wie de schuldhulpverlening denkt dat dit nodig is, maximaal een half jaar adempauze.”

Hoe kijkt u naar het Beslagregister en de Verwijsindex Schuldhulpverlening (VISH)?

“Over beide initiatieven ben ik positief en beide heb ik ook financieel gesteund bij het opbouwen van de infrastructuur. Bij het Beslagregister is dat goed gelukt en ik ben blij dat inmiddels alle deurwaarders erop zijn aangesloten. Het is nog pril, maar ik krijg terug dat er goed op wordt geacteerd en dat het een zinvolle eerste stap is in het terugdringen van die vermaledijde stapeling van beslagen.

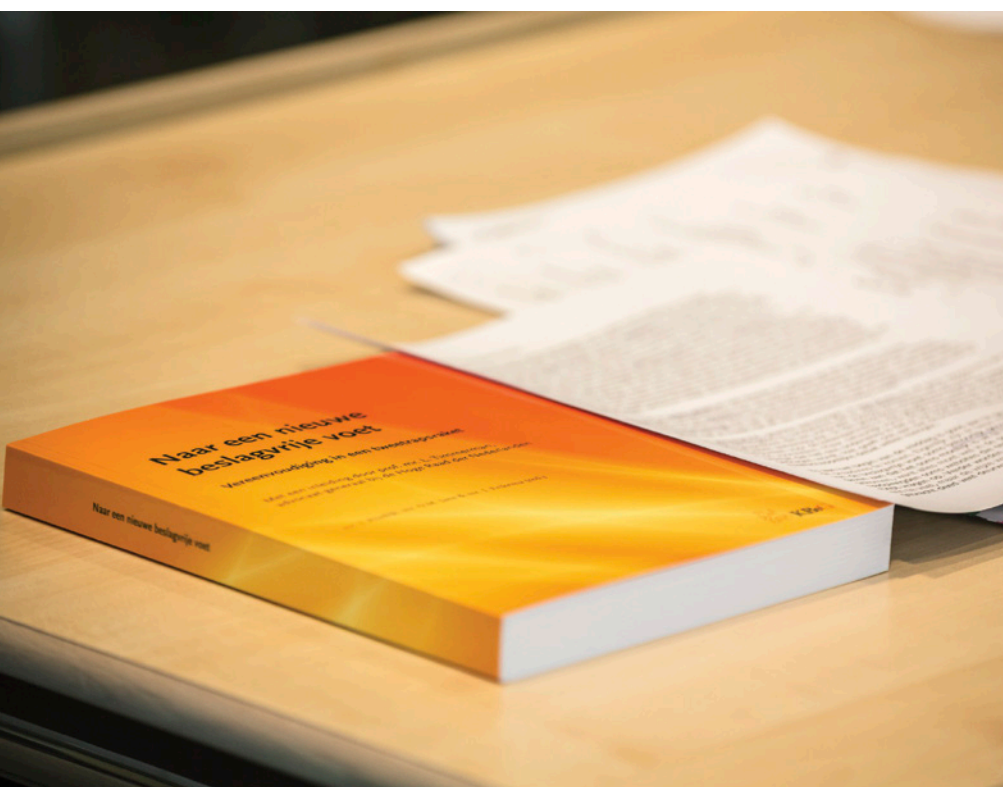
Ik ben nu bezig om te bekijken wat ervoor nodig is om ook overheden op het systeem aan te sluiten. Hopelijk zal een volgend kabinet daarmee doorgaan. Wat de VISH betreft: daar

De overheid moet zelf het goede voorbeeld geven door haar incassobevoegdheden zorgvuldig in te zetten

lijkt de praktijk iets weerbarstiger. De voorganger ervan heb ik in mijn vorige ambtsperiode als staatssecretaris zelf geïnitieerd, maar de overkoepelende aanpak stuitte toen op bezwaren van de Autoriteit Persoonsgegevens. Dus daar heb ik de stekker uitgetrokken. Nu blijken er vooral problemen te zijn met de IT-infrastructuur bij de schuldhulpverlening. Laat ik het zo zeggen: dit interview is een goede aanleiding om weer eens met de KBvG en de schuldhulpverlening rond de tafel te gaan zitten en te spreken over VISH. Mogelijk kan een deel van die € 7,5 miljoen helpen om een aantal acute knelpunten uit de weg te ruimen.”

Hebt u nog een boodschap voor de gerechtsdeurwaarders?

“Schrijft u maar op dat ik het heel plezierig heb gevonden om samen te werken met de KBvG de afgelopen jaren. Ik ben erg te spreken over de wijze waarop de beroepsorganisatie, vanuit de eigen stiel, constructief meedenkt over tal van onderwerpen. Mochten er nog leden zijn die daaraan twijfelen: wat de KBvG doet, heeft echt meerwaarde.”

DE WAARDE VAN HET TUCHTRECHT

Traditiegetrouw vond ook dit najaar weer het symposium van de Stichting Leerstoel Executie- en Beslagrecht (Stichting) plaats, met dit keer *De waarde van het tuchtrecht* als thema. In haar openingswoord wees de voorzitter van de Stichting, Marie van Emden, erop dat maar heel weinig van de klachten die tegen gerechtsdeurwaarders worden ingediend, daadwerkelijk gegrond worden verklaard. Dit betekent

volgens haar dat de beroepsgroep het eigenlijk heel goed doet, zeker als bedacht wordt dat de gerechtsdeurwaarder vaak een ongenode gast is. Het thema werd vervolgens vanuit verschillende invalshoeken belicht door Ton Jongbloed (leerstoelhouder), Jonathan Soeharno (advocaat bij de Brauw Blackstone), Frank Maryns ('ondervoorzitter' van de Belgische Nationale kamer van Gerechtsdeurwaarders) en Joost

van Dijk (voorzitter van het Hof van Discipline). Het resultaat was een boeiende middag, met een levendige inbreng vanuit de zaal. Voor de aankondiging van de borrel werd er ook nog afscheid genomen. Het was het laatste symposium voor Van Emden als voorzitter van de Stichting. Bij de uitreiking van de cadeaus roemde bestuursvoorzitter Wilbert van de Donk haar inzet voor de Stichting gedurende de afgelopen drie jaar.

Erik

Ruud

René

Hans

Sander

Daniel

Peter

Renata

Chris

e-derdenbeslag
BESCHIKBAAR

Het e-derdenbeslag: nu al beschikbaar

Wij begrijpen dat het e-derdenbeslag belangrijk is voor deurwaarders. En dus hebben we er hard aan gewerkt zodat het al vanaf november voor onze OthoMatic-klanten beschikbaar is;

Naadloos geïntegreerd in onze totaaloplossing voor exploten: OthoExploot

Met OthoExploot bent u volledig in controle van uw explotenstroom:

- Exploten digitaal bewaard tot u ze gaat uitbrengen
- Altijd overzicht in de werkvoorraad en urgenties
- Routeplanning geïntegreerd
- Prints geheel klaar met bijlagen: direct op pad
- Met onze mobiele app OthoRoute exploten onderweg afmelden
- Met OthoRoute ook alle dossiergegevens ter beschikking
- Uw opdrachtgevers realtime geïnformeerd indien gewenst

Wij staan voor u klaar

Kijk op www.praclox.nl/OthoExploot
of bel: 088 205 33 00

Paul

Alex

Dian

Annika

Niels

Jordi

Tim

Tommy

Hans

EINDEJAARS- BESLOMMERINGEN

Naarmate mensen ouder worden hebben ze vaak het idee dat de tijd steeds sneller gaat. Elk jaar gaat weer sneller voorbij dan het jaar ervoor, terwijl de lengte van dat jaar toch echt hetzelfde is gebleven. De welbekende ‘donkere dagen voor kerst’ helpen ook niet bepaald tegen deze somberte. Er is een theorie die dit verschijnsel verklaart. De evenredigheidstheorie. Naarmate een mens ouder wordt is een bepaalde tijdseenheid – bijvoorbeeld een jaar – korter ten opzichte van de totale duur van je leven. Oftewel: alles is relatief. Vraag een peuter naar zijn beleving van bijvoorbeeld één maand, dan zal hij die relateren aan zijn levensduur. Vraag hem naar een jaar, dan is dat plotseling een kwart van zijn leven. In de relatieve beleving is datzelfde jaar in de perceptie véér terug gebracht tot iets dat helemaal niet zo lang duurt. Vraagt u het aan mij, dan is datzelfde jaar niet meer een kwart, maar slechts twee procent van mijn leven.

In de volwassenwording van de PBO vergaat het ons niet anders. Vanaf het ontstaan van de KBvG in 2001 zijn wij de gevoelsmatige puberleeftijd al ver ontstegen. Veel is al gezegd en geschreven over de beroepsorganisatie die het evaluatierapport uit 2009 ter harte heeft genomen, en ik daag eenieder uit mij te weerspreken als ik de PBO een ruime mate van volwassenheid toedicht. Wie kan ons euvel duiden dat onze collectieve tijdsbeleving daarmee gelijke tred houdt?

U kunt zich ongetwijfeld als de dag van gisteren herinneren dat de Tweede Kamer begin dit jaar sprak over de (inmiddels) gewijzigde Gerechts-

deurwaarderswet. Na een kort debat in de Tweede Kamer en een hamerslag in de Eerste Kamer is, en citeer ik de Minister van Veiligheid en Justitie, “het stelsel van de Gerechtsdeurwaarderswet dit jaar op veel onderdelen bij de tijd gebracht.” Ik onderschrijf die opmerking volledig. Tegelijkertijd markeer ik het – veel te snel verlopen – jaar 2016 als één waarin de KBvG vooral zélf heel veel werk heeft moeten verrichten. Dat gevoel is, en ik mag hier bij monde van het gehele bestuur spreken, van alle tijden. Nieuw in de beleving, althans anders dan voorheen, de diversiteit in gesprekspartners. Het past bij een volwassen geworden PBO dat de kring van haar vrienden en bekenden uitbreidt, maar ook dat haar professionele omgeving overeenkomstig gelijke tred houdt. Zo is het opvallend dat wij tegenwoordig aangewezen zijn op het complete bestel, uiteenlopend van de ambtenaren van de verschillende ministeries, via de leden van de Tweede Kamer, tot uiteindelijk de senatoren in de Eerste Kamer. De overlevering wil ons doen geloven dat vroeger, in de tijden van de KvG een goed gesprek met ambtenaren voldoende was om onwelgevallige wetgeving in de kiem te smoren. Met respect voor de geloofwaardigheid daarvan, de realiteit is anders. Afhankelijk van aard en inhoud van het onderwerp is overleg met het Ministerie van Veiligheid en Justitie niet meer afdoende. Dat zegt niets over de ambtenaren of over het Ministerie als geheel. Het geeft eerder invulling aan de steeds gecompliceerdere verhoudingen tussen de verschillende actoren. En het geeft invulling aan de ultieme democratie. Achterkamertjes verdwijnen ten faveure van openheid. Maar dat

betekent ook dat échte onenigheid uiteindelijk alle democratische stadia zal passeren. En als wij de indruk hebben dat zelfs de politiek ons niet kan helpen, dan schuwen we uiteindelijk de rechter niet. Waar het gaat om onze kernwaarden gaan we ‘all the way’. Het volgende kalenderjaar zal op onderdelen bewijzen of die insteek succesvol is.

U kent mij als een positief mens, en daarom wil ik graag de gelegenheid te baat nemen om de KBvG én alle professionele partners een constructief 2017 toe te wensen. In de aanloop daarnaar mag ik u allen fijne kerstdagen toewensen. Zelfs voor een overtuigd atheïst als ik is dat een tijd voor reflectie en warme interactie met je directe omgeving. Koester je dierbaren, zowel persoonlijk als professioneel.

Wilbert van de Donk
Voorzitter KBvG

EEN GEWAARSCHUWD DEURWAARDER TELT VOOR TWEE

Het tuchtrecht, iedere gerechtsdeurwaarder heeft er mee te maken. In dit artikel gaat Ton Jongbloed in op het belang van tuchtrecht, ook vandaag de dag. Dat belang geldt niet alleen voor de maatschappij in geheel, maar ook voor de gerechtsdeurwaarder. Belangrijk voor de gerechtsdeurwaarder is in ieder geval om geen tunnelvisie te ontwikkelen en daarnaast vooral tuchtuitspraken te blijven analyseren.

Door prof. mr. A.W. Jongbloed¹

INLEIDING

Dat de gerechtsdeurwaarder een zekere machtspositie inneemt zal voor de lezers duidelijk zijn. Soms is gerechtsdeurwaarders wil wet! Wie zich daartegen verzet moet het bezuren. Maar het uitoefenen van rechten schept ook verplichtingen. Wie over de schreef gaat krijgt te maken met een aansprakelijkheidstelling, met de tuchtrechter en mogelijk zelfs de strafrechter. Het is goed als gerechtsdeurwaarders zich zo nu en dan eens proberen te verplaatsen in de situatie van degenen met wie zij dagelijks te maken hebben. Dat kan soms lastig zijn. Zouden er veel gerechtsdeurwaarders zijn die een rekening niet gaan betalen om eens mee te maken hoe het is als er beslag wordt gelegd op je bankrekening? Een andere manier is om de uitspraken van de tucht-

rechter te analyseren en te kijken waar het bij collega's is misgegaan. Ik ben ook voorzitter van de Geschillencommissie Reizen. Reizigers kunnen bij deze commissie klagen als er iets is misgegaan. Iemand is bijvoorbeeld gebonden aan een rolstoel maar wordt ondergebracht in een hotel op wat weliswaar de begane grond heet, maar moet wel eerst vier treden op om op die etage te komen. Of tijdens de boekingsperiode wordt een plaatselijk festival georganiseerd zodat het plein voor het hotel een bron van geluidsoverlast wordt. De commissie oordeelt met een vertegenwoordiger van de ANVR, iemand voorgedragen door de Consumentenbond en een onafhankelijk voorzitter. Degenen die afkomstig zijn uit de reiswereld toetsen vaak de casus die beoordeeld wordt binnen hun eigen organisatie:

had het bij ons ook mis kunnen gaan? Kan de plaatselijke vertegenwoordiger checken of de begane grond direct toegankelijk is voor rolstoelgebruikers? Wordt dat festival altijd in dezelfde periode georganiseerd?

GEEN TUNNELVISIE ONTWIKKELEN

Waar een gerechtsdeurwaarder voor moet waken is dat hij (of zij) overmoedig wordt, beroepsblind wordt of een tunnelvisie ontwikkelt. Een advocaat die optreedt in huurzaken zal in sommige procedures voor de huurder optreden en in andere procedures voor de verhuurder. Hetzelfde geldt voor arbeidsrechtadvocaten die afwisselend voor werkgever en werknemer optreden. Dat is een gezonde situatie, want de advocaat kijkt van twee kanten tegen zaken aan en on-

derkent de zwakke stee in zijn eigen betoog. Ook de notaris wordt in zijn werkzaamheden met een veelheid aan invalshoeken geconfronteerd. Strafrechters willen nog wel eens ervaren hoe het is om in de gevangenis te zitten en laten zich vrijwillig een weekeinde opsluiten.

Zoals al vermeld ligt dat voor een gerechtsdeurwaarder anders. Hetzelfde geldt voor een curator in een faillissement. Het is voor een curator lastig zich helemaal te verplaatsen in de positie van de failliet, te ervaren hoe het is als een ander je post opent, dat je zonder toestemming je woonplaats niet mag verlaten en dat spreken goud is: uit eigen beweging moet alle relevante informatie worden verschaft. Maar voorkomen moet worden dat overmoed de overhand neemt, dat sprake is van beroepsblindheid, dat een tunnelvisie ontstaat. Een uitspraak van de Rb. Rotterdam van 18 mei 2016 (ECLI: NL:RBROT:2016:4166) geeft een fraai voorbeeld.

Mevrouw A heeft een tandartsenpraktijk waarin een zekere X werkzaam is. X wil een eigen tandartspraktijk openen. Dat treft: mevrouw A onderhoudt een affectieve relatie met Y en deze handelt onder de naam 'You Medics' in tandartsapparatuur en -meubilair. X huurt praktijkruimte en bestelt bij Y/You Medics de benodigde apparatuur en inventaris. X doet zes betalingen voor een bedrag van in totaal € 180.240. Maar de betalingen zijn door X niet gedaan op een op naam van Y staande bankrekening, maar op een op naam van mevrouw A gestelde bankrekening. Y was gemachtigd om over die bankrekening te beschikken en had een eigen bankpas. Het vervolg wordt snel duidelijk: de door X bij Y bestelde apparatuur en inventaris worden niet geleverd en Y wordt failliet verklaard.

De curator in het faillissement van X denkt er het zijne van. Hij vraagt verlof tot het doen leggen van

conservatoir beslag op de bankrekening, het woonhuis en het bedrijfspand van mevrouw A. Later wordt er ook conservatoir beslag gelegd op haar auto van het merk Porsche, type Cayenne en de daarbij behorende contactsleutel. De curator is tevreden en mevrouw A wordt zelfs bij uitvoerbaar bij voorraad verklaard vonnis veroordeeld om aan de curator een bedrag van € 180.240 te betalen. Daarmee kon het beslag in de executorialie fase overgaan. Het beslag onder ABN AMRO en het beslag op de auto worden uitgewonnen en dat levert in totaal een bedrag van € 157.130,90 op.

Voordat dit gebeurde was er enige correspondentie tussen de advocaat van mevrouw en de curator. Mevrouw's advocaat had de voor de curator optredende advocaat laten weten dat in de visie van de curator er weliswaar geen restituerisico zou bestaan als mevrouw in appel gelijk zou krijgen, maar dat er volgens haar onvoldoende boedelactief zou zijn. De advocaat van mevrouw A

deed aan de curator het volgende voorstel:

"(...) cliënte stelt een bankgarantie voor het volledig gevorderde bedrag op welk moment alle gelegde beslagen zullen worden opgeheven. De bankgarantie zal gelden totdat de uitspraak in hoger beroep, dan wel in cassatie, in kracht van gewijsde zal zijn gegaan. Wanneer de procedure in Uw voordeel wordt beslist, kunt U vanzelfsprekend de bankgarantie liquideren, in het tegenovergestelde geval zal de bankgarantie vervallen.' De curator heeft die faxbrief van 13 oktober 2011 met de volgende handgeschreven tekst beantwoord: 'U vraagt naar de bekende weg. Dit "voorstel" wees ik al af. Ik zet de executie door."

Het spreekwoord zegt: 'wie het laatst lacht, lacht het best'. Nu viel er voor mevrouw A niet veel te lachen, maar het hof stelde haar wel in het gelijk en de Hoge Raad verwierp het tegen dat oordeel gerichte beroep in cassatie. Het lachen was mevrouw A vergaan en het verging de curator

ook al snel. In een lange rij uitspraken is door de Hoge Raad verwoord dat de partij die krachtens een voorlopige rechterlijke beslissing haar wederpartij schade heeft toegebracht tot vergoeding daarvan is verplicht indien het definitieve oordeel anders uitvalt; vgl. HR 15 april 1965, NJ 1965/331 (Snel/Ter Steege); HR 21 februari 1992, NJ 1992/321 (Van Gastel q.q./Elink Schuurman q.q.); HR 8 februari 2008, NJ 2008/92 (Bruns/Golden Anchor) en HR 1 april 2016, ECLI:NL:HR:2016:542; NJ 2016/189 (Duck/Hager). Dit is een risicoaansprakelijkheid: ook als op (wat leek) goede gronden ten uitvoer werd gelegd is de executant aansprakelijk. De curator constateerde al snel dat de boedel niet toeliet dat mevrouw A volledig schadeloos werd gesteld.

Voor de curator werd de situatie nog vervelender toen mevrouw A een procedure startte waarin hij zowel q.q. als pro sé aansprakelijk werd gesteld. Om een lang verhaal kort te maken: de Rb. Rotterdam stelde haar in het gelijk. De curator werd zowel in zijn hoedanigheid als persoonlijk (onder verwijzing naar HR 19 april 1996, NJ 1996/727 (Maclou/curatoren Van Schuppen) en HR 16 december 2011, NJ 2012/525 (Prakke/Gips)) aansprakelijk gehouden. De Rb. sprak onder meer uit:

“Zou inderdaad een bankgarantie zijn gesteld, dan zou de vordering op eiseres (naar gelang het beloop van die garantie: geheel of ten dele) verhaald kunnen worden onder die garantie (naast het verhaal op het vermogen van eiseres), terwijl de bedoelde derden geen verhaal onder die garantie zouden hebben. De curator zou er aldus een solide schuldenaar, een bank, bij krijgen voor dezelfde vordering en de vrees voor verhaal door derden zou vervallen. Voorts zouden daarmee de kosten van de tenuitvoerlegging aanmerkelijk geringer worden (onder meer doordat geen kort geding tot schorsing zou behoeven te worden gevoerd en tenuitvoerlegging onder een bankgarantie praktisch kosteloos geschiedt) en zou het

risico van restitutie na vernietiging van het vonnis van 5 oktober 2011 verdwijnen. Daarom zou een over voldoende inzicht en ervaring beschikkende curator die zijn taak met nauwgezetheid en inzet verricht, in de gegeven omstandigheden juist ingaan op een voorstel tot het stellen van een bankgarantie en eerst inhoudelijk onderzoeken of inderdaad en tot welk beloop een bankgarantie door eiseres gesteld zou worden.”

Kortom: wees voorzichtig, niet alles is wat het lijkt en de curator had zich ook eens in de situatie van de wederpartij moeten verplaatsen.

ANALYSEER TUCHTUITSPRAKEN

Wil een gerechtsdeurwaarder tot tenuitvoerlegging overgaan, dan moet sprake zijn van een executoriale titel. Terecht oordeelt de Kamer voor Gerechtsdeurwaarders op 14 januari 2014 (TGDKG:2014:24) dat “de gerechtsdeurwaarder geen diepgaand onderzoek hoeft te doen naar de rechtsgeldigheid van een aan hem ter hand gestelde titel.”

Er kan niet van de gerechtsdeurwaarder worden verwacht dat deze controleert of de rechter wel bevoegd was, of de rechter niet met pensioen was, of er niet sprake is van een fout in de uitspraak, etc. In eerste instantie mag de gerechtsdeurwaarder afgaan op wat de opdrachtgever hem voorhoudt tenzij al direct bij eerste bestudering duidelijk is dat er toch iets mis is. In zijn uitspraak van 15 december 2015 (TGDKG:2015:221) oordeelde de Kamer voor Gerechtsdeurwaarders dan ook:

“7.2 Het is juist dat een gerechtsdeurwaarder geen willoos werktuig is in de handen van zijn opdrachtgever. De gerechtsdeurwaarder dient in beginsel elke keer als hij een opdracht tot tenuitvoerlegging van een vonnis ontvangt te beoordelen of het vonnis grond biedt voor de door hem te geven bevelen of aanzeggingen en of een en ander niet in strijd met de wet is. Deze beoordeling

is echter marginaal en gaat in elk geval niet zover dat de gerechtsdeurwaarder telkens een diepgaand onderzoek dient in te stellen naar de gegeven opdracht. Als een gerechtsdeurwaarder een opdracht tot het tenuitvoerleggen van een vonnis krijgt van een advocaat mag hij deze opdracht, tenzij deze direct twijfel oproept of van juridische grond is ontbloot, zonder nader onderzoek aannemen en uitvoeren.”

Maar als er contra-indicaties zijn of op kantoor discussie ontstaat² mag een grote mate van zorgvuldigheid worden verwacht. Illustratief is de uitspraak van de Kamer voor Gerechtsdeurwaarders van 5 april 2016 (GDKG:2016:47 (Woningstichting De Voorzorg)). Door een aannemer was in afwijking van het oorspronkelijk bestek (kunststof in plaats van koper) een warmwatercirculatieleiding aangelegd. Na enkele jaren traden lekkages op, omdat de kunststof leiding niet bestand bleek tegen de continu-bedrijfstemperatuur die vanwege legionellavoorschriften noodzakelijk was. De aannemer werd aansprakelijk gehouden, maar de opdrachtgever moest vanwege ‘eigen schuld’ een deel van de schade zelf dragen. De Rb. Maastricht kwam in haar eindvonnis van 31 oktober 2012 tot aansprakelijkheid. In de daarop volgende schadestaatprocedure heeft zij het aannemersbedrijf veroordeeld tot betaling van een bedrag van 120.155,92 euro wegens schadevergoeding met rente en kosten. Het aannemersbedrijf heeft tegen dit vonnis geen hoger beroep ingesteld en heeft aan de veroordeling voldaan. Er was wel hoger beroep aangetekend tegen het vonnis van 31 oktober 2012 en bij arrest van 3 februari 2015 (GHSHE:2015:316) heeft het Hof Den Bosch voor zover hier van belang als volgt geoordeeld:

“(…) bekrachtigt het door de rechtbank Maastricht onder zaaknummer 143029 / HA ZA 09-948 tussen partijen gewezen eindvonnis van 31 oktober 2012, voor zover het betreft de bij dat vonnis

gegeven verklaring voor recht en de veroordeling van [Aannemersbedrijf] in de proceskosten; vernietigt het door de rechtbank Maastricht onder zaaknummer 143029 / HA ZA 09-948 tussen partijen gewezen eindvonnis van 31 oktober 2012, voor zover [Aannemersbedrijf] bij dat vonnis is veroordeeld om aan De Voorzorg: “te vergoeden alle directe en indirecte schade die door de Woningstichting de Voorzorg is geleden en eventueel nog zal worden geleden als gevolg van de in de jaren 2008 en 2009 opgetreden lekkages in de warmwaterleidingen van de warmwaterinstallatie van het zorgcentrum te Brunssum, op te maken bij staat en te vereffenen volgens de wet”; in zoverre opnieuw rechtdoende: veroordeelt [Aannemersbedrijf] om aan De Voorzorg 55% te vergoeden van de schade die De Voorzorg heeft geleden doordat [Aannemersbedrijf] bij gelegenheid van het overleg over de van de zijde van [Aannemersbedrijf] voorgestelde bestekwijziging, bestaande uit het in kunststof buizen uitvoeren van de ringleiding in plaats van in koperen buizen, niet heeft gewaarschuwd voor de daaraan verbonden nadelige gevolgen zoals omschreven in rov. 3.8.3 tot en met 3.8.5 van dit arrest, en doordat [Aannemersbedrijf] in de periode vanaf de oplevering tekort geschoten is in de nakoming van de op haar rustende verplichting om De Voorzorg ervoor te waarschuwen dat de boiler als gevolg van de gewijzigde uitvoering van de ringleiding niet op een hogere temperatuur dan 70°C mocht worden ingesteld.”

Op 6 maart 2015 is het arrest van 3 februari 2015 aan De Voorzorg betekend met bevel tot betaling van € 64.175,64 (de hoofdsom plus rente en kosten). Hoewel bij e-mail van 13 maart 2015 de gemachtigde van De Voorzorg de gerechtsdeurwaarder onder meer had geïnformeerd over haar bezwaren tegen (verdere) executie en de gerechtsdeurwaarder aansprakelijk heeft gesteld voor het geval de executie zou worden voortgezet, is op 27 maart 2015 ten

laste van De Voorzorg beslag gelegd onder twee banken.

De Voorzorg betoogt bij de Kamer voor Gerechtsdeurwaarders dat een arrest is betekend waarin geen veroordeling tot enige betaling ten gunste van de opdrachtgever van de gerechtsdeurwaarders is uitgesproken: het arrest bevat geen veroordeling en geen dictum; het hof heeft alleen geoordeeld over de mate van de aansprakelijkheid, niet over betaling van concrete schadebedragen. Ondanks geuit bezwaar is toch tot beslaglegging overgegaan, waarbij bankrekeningen met saldi van miljoenen euro's zijn getroffen en de gehele bedrijfsvoering van De Voorzorg nagenoeg vleugellam werd.

De Kamer voor Gerechtsdeurwaarders oordeelt hard in zijn beslissing van 5 april 2016 (TGDKG:2016:47):

“4.2 Hoewel een gerechtsdeurwaarder in beginsel zijn ministerie dient te verlenen indien hij de opdracht krijgt een vonnis ten uitvoer te leggen, dient hij als zelfstandig openbaar ambtenaar

een dergelijke opdracht zorgvuldig te beoordelen. Daarbij mag van hem een kritische houding worden verwacht. Een gerechtsdeurwaarder heeft immers niet alleen met de belangen van zijn opdrachtgever, maar ook met die van de wederpartij te maken. Indien de opdracht de betekening van een titel betreft en de verdere tenuitvoerlegging daarvan, heeft een gerechtsdeurwaarder een eigen verantwoordelijkheid in die zin dat dient te worden getoetst of de desbetreffende titel voldoende grond biedt voor het te geven bevel tot betaling van een specifieke geldsom en het vervolgens leggen van beslag. De kamer verwijst in dit verband mede naar het bepaalde in artikel 8 “Integriteit” van de Verordening KBvG Normen voor Kwaliteit en artikel 8.1 van het bij die verordening behorende Reglement. 4.3 De kamer is van oordeel dat de (...) ter executie aangeboden titel niet voor executie vatbaar was. Immers bij arrest van 3 februari 2015 heeft het Gerechtshof geen veroordeling tot betaling van enige geldsom ten gunste van [] uitgesproken. In het arrest wordt bovendien naar aanleiding van het door klaagster ingestelde incidentele hoger beroep

meer toegewezen dan de rechtbank heeft gedaan.

4.4 Op grond hiervan had na toetsing een redelijk handelend en redelijk bekwaam gerechtsdeurwaarder moeten blijken dat het arrest geen titel bood voor het door gerechtsdeurwaarder sub 1 gegeven bevel tot betaling van het exploit van 6 maart 2015 vermelde bedrag en evenmin een titel bood voor het door gerechtsdeurwaarder sub 2 gelegde beslag (...).

4.5 Naar het oordeel van de Kamer (...) tuchtrechtelijk laakbaar jegens klagster gehandeld. De beoordeling of een titel voldoende grond biedt voor het te geven bevel tot betaling van een specifieke geldsom en de verdere tenuitvoerlegging daarvan behoort tot de kern van de taak en verantwoordelijkheid van een gerechtsdeurwaarder. Het geven van een bevel tot betaling en het leggen van beslag is slechts mogelijk voor bedragen waarvoor een titel is verkregen.”

Iedereen, ook een gerechtsdeurwaarder, kan een fout maken. In een aantal gevallen heeft dat nog geen negatieve consequenties, maar als de ‘fout’ op eerste gezicht al duidelijk is of de gevolgen daarvan ernstiger kunnen zijn mag ook meer van de gerechtsdeurwaarder worden verwacht. Wie beslag legt op een bankrekening van een woningbouwvereniging moet zich realiseren welke consequenties dat kan hebben. Wie een fout maakt heeft soms de gelegenheid om die fout snel te herstellen, maar helaas gebeurt het ook dat op de verkeerde weg wordt voortgegaan.³

Grote implicaties heeft ook het onjuist vaststellen van de beslagvrije voet⁴ en zeker als het gaat om iemand met een smalle beurs. Als die beslagvrije voet bijvoorbeeld € 100 te laag wordt vastgesteld heeft dat grote

implicaties. Niet alleen is het procentueel al veel, maar helemaal als we ons realiseren dat veel uitgaven zoals woonlasten en uitgaven voor eten en drinken al vastliggen. Slechts een beperkt deel van de uitgaven zijn ter vrije besteding. En dan is € 100 minder heel veel! Ook een niet tijdige betekening wordt zwaar gewogen,⁵ net als het niet reageren op brieven en e-mails om een betalingsregeling te treffen⁶ of het niet meedelen dat een executieverkoop geen doorgang zal vinden en het niet inhoudelijk ingaan op door klager gestelde vragen.⁷ Ook het leggen van executoriaal beslag op de auto naast een reeds gelegd loonbeslag kan disproportioneel zijn.⁸ Dat de gerechtsdeurwaarder die een bewaringstekort op de derdengeldrekening en een negatieve liquiditeitspositie laat ontstaan en de bewaringspositie niet volgens de zogenoemde BLOS-regelgeving berekent met ontzetting uit het ambt wordt geconfronteerd hoeft geen betoog.⁹

CONCLUSIE

Gerechtsdeurwaarders hebben van de wetgever een bijzondere bevoegdheid gekregen. Met die machtspositie moet verstandig worden omgegaan en de gerechtsdeurwaarder moet zich realiseren welke gevolgen zijn/haar handelen kan hebben. Bedacht moet worden dat het uitoefenen van rechten ook verplichtingen schept. Daarom mogen hoge eisen aan het handelen van de gerechtsdeurwaarder worden gesteld. In de praktijk realiseert men zich ook wat de gevolgen kunnen zijn. Als we bedenken dat de gerechtsdeurwaarder vaak een ongenode gast is, blijkt gelet op het zeer grote aantal ambtshandelingen het aantal klachten tamelijk gering te zijn. Maar de lat ligt hoog: zelfs het ongegrond verklaren van

99 procent van de klachten is niet voldoende. Het uitgangspunt moet 100 procent zijn.

- 1 Prof. mr. A.W. Jongbloed is redactielid van de Gerechtsdeurwaarder en o.a. raadshoofd-plaatsvervanger bij het Hof Amsterdam (Notaris- en Gerechtsdeurwaarderskamer). Sommige gedeelten (o.a. de beschrijving van de casus die leidde tot Rb. Rotterdam 18 mei 2016, ECLI:NL:RBROT:2016:4166) zijn ontleend aan een artikel dat ik schreef voor het oktober-nummer van het Tijdschrift voor Curatoren.
- 2 Vgl. Hof Amsterdam 2 augustus 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:3122.
- 3 Hof Amsterdam 17 november 2015, ECLI:NL:GHAMS:2015:4851. Het betrof een klacht ter zake van (i) het nalaten te verifiëren bij de opdrachtgever of klager had voldaan aan de veroordeling in het vonnis, (ii) hem niet tijdig een specificatie van de in rekening gebrachte nakosten van € 100 te verstrekken en (iii) aan hem een inhoudelijk onjuist e-mailbericht te sturen. De Kamer voor Gerechtsdeurwaarders heeft de klacht gegrond verklaard en de maatregel van berisping opgelegd. Het hof legt een zwaardere maatregel op, te weten de maatregel van berisping met een aanzegging, omdat de gerechtsdeurwaarder zowel in eerste aanleg als in hoger beroep niet daadwerkelijk heeft laten blijken het onjuiste van haar handelen in te zien.
- 4 Hof Amsterdam 24 maart 2015, ECLI:NL:GHAMS:2015:1069, Hof Amsterdam 14 juli 2015, ECLI:NL:GHAMS:2015:2988 en Hof Amsterdam 15 september 2015, ECLI:NL:GHAMS:2015:3824.
- 5 Hof Amsterdam 26 januari 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:237 (ter zake van beroepsaansprakelijkheid en geen tuchtzaak).
- 6 Hof Amsterdam 3 mei 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:1864.
- 7 Hof Amsterdam 21 juni 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:2316.
- 8 Hof Amsterdam 21 juni 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:2356.
- 9 Hof Amsterdam 21 juli 2015, ECLI:NL:GHAMS:2015:3049. Hof Amsterdam 26 april 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:1605, betreft (zoals uit de uitspraak blijkt) een zeer bijzonder geval.

DE LEDENRAAD: TOEKOMSTBESTENDIG

Op 1 januari 2017 treedt het laatste onderdeel van de gewijzigde Gerechtsdeurwaarderswet in werking: een kleinere, compacte ledenraad. In dit artikel wordt stilgestaan bij de aanstaande veranderingen en teruggeblikt op de afgelopen vijftien jaar.*

Door mw. mr. M.L. van Genderen¹

INLEIDING

In 2001 werd de Gerechtsdeurwaarderswet een feit, de KBvG kwam in de plaats van de KVG en een nieuw tijdperk begon.

Vijftien jaar na dato is de Gerechtsdeurwaarderswet herzien en dat brengt een aantal wijzigingen met zich mee die specifiek betrekking hebben op de interne huishouding. De meest in het oog springende verandering is de wijziging van de

samenstelling van de ledenraad.² De ledenraad wordt kleiner en zal met ingang van 1 januari 2017 bestaan uit vijftien leden in plaats van dertig leden. Na 1 januari kent de ledenraad niet langer een regionale vertegenwoordiging en de maximale zittingstermijn is losgelaten. De huidige ledenraad heeft zijn ontslag ingediend met ingang van 31 december 2016 om in de overgang te kunnen voorzien. De algemene ledenvergadering heeft op 25 november 2016

vijftien gewone leden en vijftien plaatsvervangend leden gekozen die met ingang van het nieuwe jaar hun taak zullen oppakken.

TAAK EN FUNCTIE

Democratie is veelal een wat vanzelfsprekend, maar ook abstract begrip. Het kent zoveel betekenissen dat een duiding van het begrip houvast kan bieden. De idee van democratie gaat uit van vrijheid en gelijkheid voor allen en in beginsel moet ieder een

gelijk aandeel (kunnen) hebben in de politieke besluitvorming.³

Meer concreet geldt in ieder geval voor alle leden van de beroepsorganisatie een actief en passief kiesrecht. De KBvG kent een democratische structuur met een bestuur, een ledenraad en een algemene ledenvergadering. De ledenraad is een democratisch samengestelde vertegenwoordiging van de KBvG.⁴ De leden van de ledenraad worden gekozen door de algemene ledenvergadering. Daarnaast heeft de algemene ledenvergadering adviesrecht⁵ en budgetrecht.⁶ De ledenraad benoemt het bestuur.⁷ Het bestuur is belast met de algemene leiding en de uitvoering van de wettelijke taak.⁸ De ledenraad is verantwoordelijk voor het algemeen beleid,⁹ kent een wetgevende taak¹⁰ en heeft een toezichthoudende taak.¹¹ De democratisch gekozen gremia houden elkaar zo in evenwicht. Een voorbeeld van de wijze waarop de checks and balances binnen de beroepsorganisatie wordt weergegeven is de wettelijke bepaling¹² dat bestuursleden niet tevens lid kunnen zijn van de ledenraad.

Het lijkt geen twijfel dat de ledenraad toegerust moet zijn op de uitvoering van de wettelijke taken. De ledenraad heeft een aantal taken, die allemaal direct of indirect moeten bijdragen aan de primaire taak van de KBvG: de bevordering van een goede beroepsuitoefening door de leden en de bevordering van hun vakbekwaamheid.¹³ Naast die wettelijke taken vervult de ledenraad nog een andere essentiële functie, hij is voor een belangrijk deel verantwoordelijk voor een levendige democratie.

Het rapport uit 2009 van de Evaluatiecommissie (*Noblesse Oblige*) benoemt een levendige democratie. Wat is dat? De term kent een verschillende invulling. In het recente verleden werd vaak de focus gelegd op het samenspel tussen ledenraad en bestuur. De communicatie door

leden van de ledenraad met leden in de beroepsgroep en het benaderbaar zijn als lid van de ledenraad binnen de beroepsgroep bleef onderbelicht. Een levendige democratie draagt in belangrijke mate bij aan een proces van besluitvorming dat uiteindelijk resulteert in normen die door eenieder gedragen en gerespecteerd worden. Met andere woorden: zelfbinding. Een levendige democratie zorgt ervoor dat leden zich betrekken en gehoord voelen en heeft een positieve invloed op het proces van zelfbinding. Een levendige democratie behelst ook een open, innovatieve blik op onderwerpen en kwesties die voorliggen en levert een belangrijke bijdrage aan de ontwikkelingen die de beroepsgroep verder de toekomst in moeten loodsen.

In het wetsvoorstel tot aanpassing van de Gerechtsdeurwaarderswet benoemt de wetgever de zorgen die zijn geuit over de voorgestelde wijzigingen en vat dit samen in de vraag of sprake is van een in voldoende mate gewaarborgde democratische legitimatie van het orgaan de ledenraad.¹⁴ De wetgever beantwoordt deze vraag bevestigend. Dit neemt niet weg dat de ledenraad zichzelf de vraag heeft gesteld: Hoe houden we de leden betrokken en vertegenwoordigd bij de ledenraad en bij de beroepsorganisatie?¹⁵ Een van de belangrijkste antwoorden is dat de ledenraad zelf een cruciale rol speelt en ieder ledenraadslid daarvoor verantwoordelijk is. Door zichtbaarheid en communicatie leveren ledenraadsleden een bijdrage aan die interne levendige democratie en aan normen die door ieder lid gedragen en gerespecteerd kunnen worden.

ONTWIKKELINGEN 2001-2016

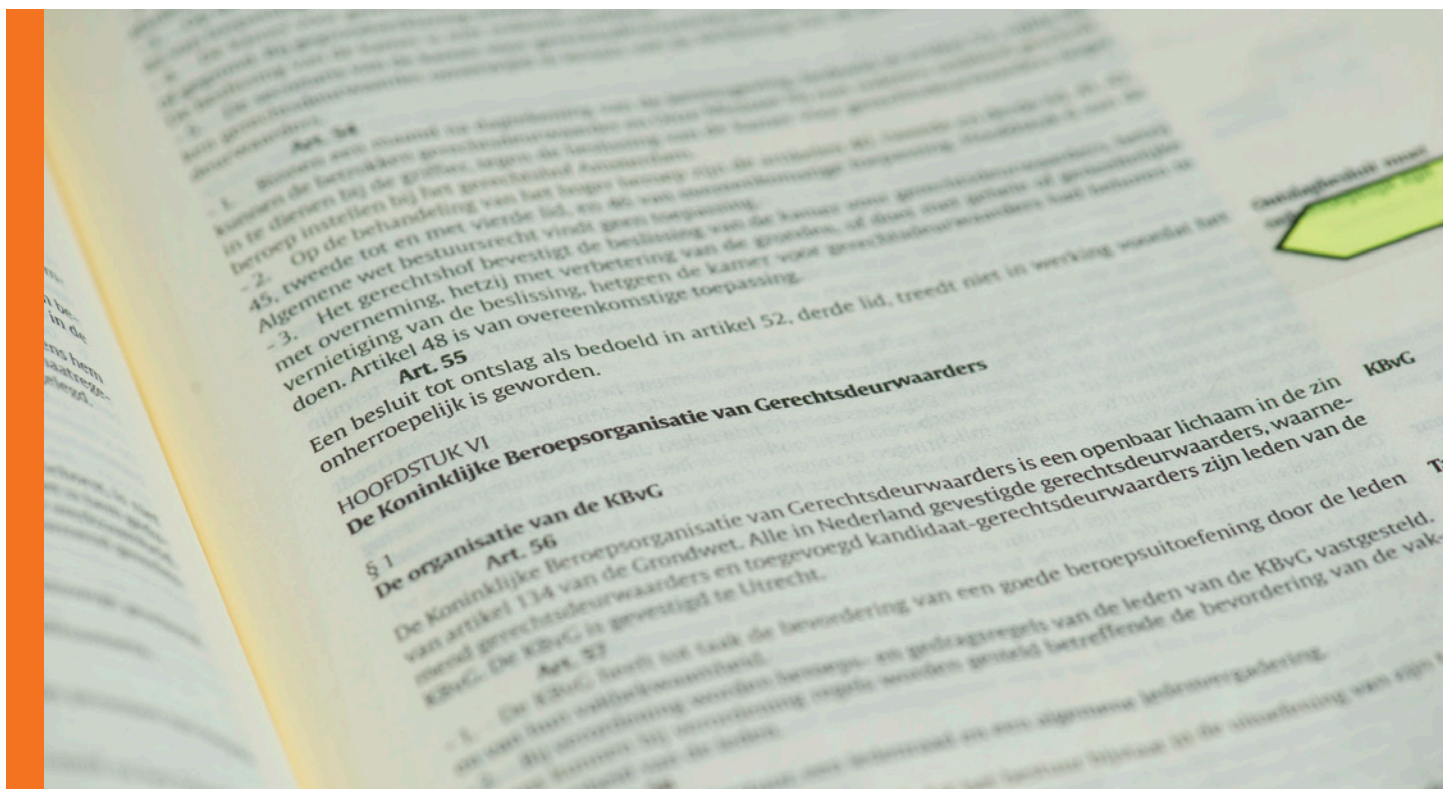
In 2001 ging de KBvG van start, en in haar kielzog de ledenraad. Floris Bazuin was de eerste voorzitter van de ledenraad. Hij kijkt met plezier terug op die tijd. De KBvG was zoekende na de overgang van de KVG naar de

KBvG en moest wennen aan nieuwe wet- en regelgeving en wennen aan de verschillende gremia met ieder eigen rollen. "Aanvankelijk voelde heet zeer onwennig." Bazuin noemt het een heftige, maar ook vernieuwendere tijd. "Het is een omslag geweest in het denken en functioneren van de gehele beroepsgroep toen het algemeen belang in de placs kwam van het dienen van het belang van de beroepsgroep onder de oude KVG."

De overgang van de KVG naar de KBvG was enorm, bevestigt ook Bram Buik, de tweede voorzitter van de ledenraad. Hij was lid van de ledenraad van het eerste uur en eind 2005 werd hij voorzitter van de ledenraad. Buik is twee jaar voorzitter geweest, daarna was zijn wettelijke termijn in de ledenraad ten einde. Hij kijkt terug op een leuke, boeiende periode waarin ontzettend veel moest gebeuren om het democratisch proces op gang te krijgen. De periode van de overgang van belangenorganisatie naar PBO bracht een compleet andere kijk op de zaken met zich mee. Opeens was het niet meer het groepsbelang, maar het algemeen belang. Dat kostte moeite, sterker nog, Buik stelt dat aanvankelijk niemand goed wist wat men ermee aan moest. Onder zijn leiding zette de ledenraad de eerste stappen in de regels voor het financiële huishouden en stemde hij in met zaken die de ruimte voor de gerechtsdeurwaarders inperkte. Of in de woorden van Buik: "Voor het eerst kwamen er regels die de deurwaarders pijn deden."

Nadien ziet Buik dat de positie van de voorzitter van de ledenraad veranderd is en hij meent dat de huidige invulling veel meer recht doet aan de zwaarte van de functie.

Zijn opvolger was Rinus de Ruijter. De Ruijter is drie jaar voorzitter van de ledenraad geweest en kijkt terug op 'tropenjaren'. Hij wilde de bestuursvergaderingen bijwonen

vanwege de grote informatieachterstand tussen bestuur en ledenraad. Daarnaast stelde hij zichzelf tot doel structuur aan te brengen. Een gestructureerde vergadering in een vaste opstelling met een concrete agenda en afgebakende onderwerpen. Onderwerpen die in het bestuur aan de orde kwamen en waarvan hij vond dat deze binnen de ledenraad aandacht moesten krijgen.

Noblesse Oblige

In 2009 werd het rapport van de commissie Evaluatie KBvG gepresenteerd. In het rapport staat het functioneren van de KBvG als publiekrechtelijke beroepsorganisatie centraal.¹⁶ Het rapport wees op de noodzaak van een adequate en democratisch functionerende interne organisatie van de PBO en moedigde aan tot een 'levendige democratie' binnen de beroepsorganisatie. "Bestuur, ledenraad en leden dienden zich te bezinnen op de onderlinge relatie en streven naar een samenspel, waardoor de KBvG in een levendige democratie verandert. Een levendige democratie leidt tot een organisatie die de leden uittilt boven de besloomingen van elke dag en dwingt hen niet slechts door de ramen van het eigen kantoor naar de maatschappij te kijken.¹⁷ Een levendige democratie draagt bij aan

het proces van besluitvorming dat leidt tot normen die door eenieder gedragen en gerespecteerd kunnen worden.¹⁸

De Ruijter bevestigt wat zijn voorganger al benoemde en stelt: "De betekenis die de ledenraad nu heeft had het in het begin zeker niet. Er was een ledenraad, maar wat men er mee moest was erg onduidelijk. Het was een worsteling om er betekenis aan te geven." Uit *Noblesse Oblige* bleek dat de ledenraad te weinig deed. Het samenspel tussen bestuur en ledenraad was niet goed. "Het bestuur wist niet wat ze met de ledenraad moest en de ledenraad wist niet hoe de zaken aan te pakken om tot daden te komen." Er gebeurden ook goede dingen, in deze periode werden er voor het eerst echt verordeningen gemaakt. Meer en meer werd het een gremium om belangrijke zaken te bespreken. De Onafhankelijkheid kwam aan de orde en de Normen voor Kwaliteit. De Ruijter: "Er werden beslissingen genomen die er echt toe deden en men zag steeds meer het nut."

Tekenend voor de stappen die de ledenraad gemaakt had noemt De Ruijter de voorzittersverkiezing in die tijd. Er waren meerdere kandi-

daten en uiteindelijk bleven er twee over. "Daaruit werd een echte keuze gemaakt." John Wisseborn werd gekozen tot voorzitter van het bestuur. "Vooral voor de interne democratie was deze verkiezing een omslagpunt."

Na drie jaar liep de termijn van De Ruijter af, en hij vroeg Gerard Jepma na te denken over het voorzitterschap. Jepma was iemand binnen de ledenraad die zich goed ontwikkelde had en De Ruijter vroeg hem de ingezette lijn voort te zetten. Jepma roemt de pioniersgeest van Bram Buik. "Buik zette aan tot nadenken en zelfbewustzijn, dwong de ledenraad zelf na te denken. De Ruijter bracht als pragmaticus structuur aan. In die tijd beseftte de ledenraad meer en meer zijn verantwoordelijkheid, richting de leden, maar ook ten opzichte van het algemeen belang."

Hij is trots op het feit dat de ledenraad beslissingen durfde te nemen en zelfkritisch durfde te zijn. Hij heeft als voorzitter veel geput uit *Noblesse Oblige* en de kabinetsreactie op het rapport. De ledenraad ontwikkelde zich van puber tot jongvolwassene, met de ideeën die daarbij hoorden.

Dat zorgde voor strubbelingen met het bestuur, de ledenraad begon in te zien dat zij het beleidsbepalend orgaan was en dat zorgde wel eens voor frictie met het bestuur, dat daaraan moest wennen. Jepma geeft aan dat het soms moeilijk was om de eenheid te bewaren, zowel binnen de ledenraad en de ledenraad ten opzichte van het bestuur als de ledenraad ten opzichte van de leden van de KBvG.

Jepma is ingenomen met het interview in het vorige nummer van de *Gerechtsdeurwaarder*¹⁹, met de voorzitter van het bestuur, Wilbert van de Donk, en de huidige voorzitter van de ledenraad, Arjan Boiten. Beide voorzitters trekken met elkaar op. Jepma: “Je ziet dat ze in de gaten hebben hoe ze het moeten doen, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid. Het is goed dat de voorzitters zo met elkaar optrekken, dat geeft vertrouwen.”

Zelfkritisch

In 2013, lang na *Noblesse Oblige*, boog de commissie *Positie en taak presidium (PTP)* zich over de interne huishouding van de ledenraad. Een van de doelen van de commissie was om meer inzicht te bieden in de werkzaamheden van de voorzitter van de ledenraad en bij dat onderzoek ontkwam de commissie niet aan een nadere beschouwing van de ledenraad. De commissie constateert in haar notitie²⁰ dat de ledenraad al een grote stap heeft gezet met betrekking tot kwaliteit en professionaliteit, maar noemt een gebrek aan initiatief uit de ledenraad. Daarbij wijst zij nadrukkelijk op het belang van de betrokkenheid van en verantwoordelijkheid voor de wettelijke taken door de leden van de ledenraad.

Na drie jaar wordt Jepma in 2013 opgevolgd door Boiten als voorzitter van de ledenraad. Van het begin af aan maakt Arjan Boiten duidelijk dat hij zijn voorzitterschap met name technisch in zal vullen. De ledenraad moet volwassen worden. Hij spreekt mensen aan die niet actief deelnemen aan het debat en wijst er

Wijzigingen Gerechtsdeurwaarderswet

Grootte van de ledenraad

Met de inwerkingtreding van de gewijzigde Gerechtsdeurwaarderswet zal de ledenraad bestaan uit vijftien leden in plaats van dertig leden, en vijftien plaatsvervangers.

Regionale representatie

In overeenstemming met *Noblesse Oblige* wordt het aantal ledenraadsleden teruggebracht naar vijftien, waarbij het idee van de noodzaak van ‘regionale representatie’ is losgelaten. De wetgever spreekt het vermoeden uit dat gerechtsdeurwaarders zich minder met het ressort waar zij gevestigd zijn verbonden voelen, mede omdat zij landelijk bevoegd zijn en daarmee lijkt de toegevoegde waarde van een regionale vertegenwoordiging minimaal. Elementen die doorslaggevend zijn gebleken, zijn eenduidigheid in de inrichting van de verschillende juridische beroepsorganisaties en huidige opvattingen inzake het belang van een compacte overheid.

Afspiegeling

De gewijzigde Gerechtsdeurwaarderswet bepaalt dat de gekozen leden een afspiegeling vormen van de binnen de beroepsgroep bestaande verhouding tussen gerechtsdeurwaarder en toegevoegd gerechtsdeurwaarder of kandidaat gerechtsdeurwaarders.

Zittingstermijn

De duur van de zittingstermijn, drie jaar, blijft ongewijzigd. In de ‘oude’ Gerechtsdeurwaarderswet staat dat leden van de ledenraad eenmaal voor een zelfde termijn kunnen worden herbenoemd. Dat is in de nieuwe wet komen te vervallen, dus een lid kan meerdere keren worden herbenoemd.

voortdurend op dat de ledenraad zelf meer initiatieven moet nemen. Zijn voorzitterschap dat voortduurt tot de dag van vandaag, laat zich kenmerken door de procedures omtrent de tweede Verordening Onafhankelijkheid die werd afgewezen door de minister, moeilijke economische omstandigheden voor gerechtsdeurwaarders en het beleidsplan dat onder zijn voorzitterschap het levenslicht zag. Boiten: “Ik heb de verantwoordelijkheid teruggelegd bij de ledenraad zelf.” Hij is er trots op dat leden van de ledenraad zelf meer met voorstellen komen. Het beleidsplan is een voorbeeld daarvan: “Het beleidsplan wat er nu ligt, is te danken aan het feit dat er ledenraadsleden zijn geweest die zelf beleid wilden gaan maken. Er is geen bestuur geweest dat heeft gezegd: Moeten jullie niet eens een beleidsplan gaan maken?”

John Wisseborn, bestuurslid van het eerste uur en ondertussen oud-voorzitter van het bestuur, kan de geschetste ontwikkelingen beamen. Hij ziet dat de ledenraad ten tijde van zijn bestuursvoorzitterschap een bepaald zelfbewustzijn voor de dag heeft kunnen leggen. Baanbrekend beleid noemt hij de Verordening Onafhankelijkheid. Wisseborn kijkt met een goed gevoel terug op de totstandkoming daarvan binnen de ledenraad: “Niet eerder was de achterban zo verdeeld over het beleid op dit punt. De discussie was soms hard en de druk van buitenaf op de ledenraad was groot. De ledenraad heeft laten zien ondanks deze druk zijn eigen afweging te kunnen maken.”

Wisseborn stelt dat een krachtige ledenraad bijdraagt aan een sterk bestuur: “Een ledenraad moet niet alles zelf willen bedenken, maar vooral

het bestuur daarvoor gebruiken en prikkelen.”

TOEKOMST

Boiten denkt dat de voorzitter van de toekomst twee taken heeft die beiden met name zien op verbinding. Hij denkt dat er nog een slag te maken is in de communicatie tussen het bestuur en de ledenraad en de informatieachterstand die de ledenraad heeft ten opzichte van het bestuur. De andere taak heeft te maken met verbinding met de leden. “Individuele leden moeten de ledenraad weten te vinden om iets ter tafel te brengen. En leden van de ledenraad moeten leren echt zelf verantwoording te nemen voor het beleid dat zij hebben gemaakt in de ledenraad. Daar zit nog groei in.” Hij voegt daaraan toe: “De ledenraad moet in de toekomst superkritisch blijven, ook of juist ten opzichte van zijn eigen functioneren.”

Boiten: “De ledenraad zal in de nabije toekomst voor belangrijke beleidskeuzes komen te staan en zal steeds meer toekomen aan zijn kerntaak: de bevordering van een goede beroepsuitoefening en in dat kielzog: een toekomstbestendig ambt.”

* Met dank aan F.H.M. Bazuin, A.Ch. Boiten, A. Buik, G.N.F. Jepma, M.W. de Ruijter en mr. J.M. Wisselborn.

- 1 Mw. mr. M.L. van Genderen is als jurist werkzaam bij het Bureau van de KBvG.
- 2 Het nieuwe art. 63 Gdw luidt als volgt: 1. De ledenraad bestaat uit vijftien leden. De gekozen leden vormen een afspiegeling van de binnen de beroepsgroep bestaande verhouding tussen gerechtsdeurwaarders en toegevoegd gerechtsdeurwaarders of kandidaat-gerechtsdeurwaarders. Ieder lid heeft een plaatsvervanger. 2. De gewone leden en hun plaatsvervangers worden door de algemene ledenvergadering gekozen

voor een termijn van drie jaren en zij zijn herkiesbaar.

- 3 Van Wijk/Konijnenbelt & Van Male, *Hoofdstukken van bestuursrecht*, Den Haag: Elsevier 2008, p. 41.
- 4 Kamerstukken II 1998/99, 22775, 14, p. 42.
- 5 Art. 66 Gdw.
- 6 Art. 76 Gdw.
- 7 Art. 67 lid 1 Gdw.
- 8 Art. 60 Gdw.
- 9 Art. 64 Gdw.
- 10 Art. 65 Gdw.
- 11 Art. 68 Gdw.
- 12 Art. 67 lid 2 Gdw.
- 13 Art. 57 lid 1 Gdw.
- 14 Kamerstukken II 2014/15, 34047, 3, p. 12.
- 15 Commissie Hervorming Ledenraad, notitie, 308M0623, 23 juni 2016.
- 16 Noblesse Oblige. *Commissie evaluatie Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders*, 2009, p. 9.
- 17 Noblesse Oblige. *Commissie evaluatie Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders*, 2009, p. 22
- 18 Noblesse Oblige. *Commissie evaluatie Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders*, 2009, p. 14.
- 19 de *Gerechtsdeurwaarder* 2016, nr. 3.
- 20 Commissie Positie en Taak Presidium, notitie ten behoeve van de ledenraad, 321M0620, 20 juni 2013.

advertentie

Bju TIJDSCHRIFTEN ONLINE

OOK
LOSSE ARTIKELN
VERKRIJGBAAR!

- bevat ruim 14.000 wetenschappelijke artikelen;
- bestaat uit meer dan 30 tijdschriften;
- houdt u op de hoogte met de gratis e-mailattending

www.tijdschriften.boomjuridisch.nl

DE TOEKOMST VAN DE OPLEIDING TOT KANDIDAAT-GERECHTS- DEURWAARDER

De Hogeschool Utrecht (HU) verzorgt sinds 2003 de opleiding tot kandidaat-gerechtsdeurwaarder. Hoeveel studenten heeft de opleiding tot kandidaat-gerechtsdeurwaarder? Welke ontwikkelingen zijn er en wat zijn de verwachtingen voor de toekomst? Ineke van den Berg laat ons de stand van zaken zien.

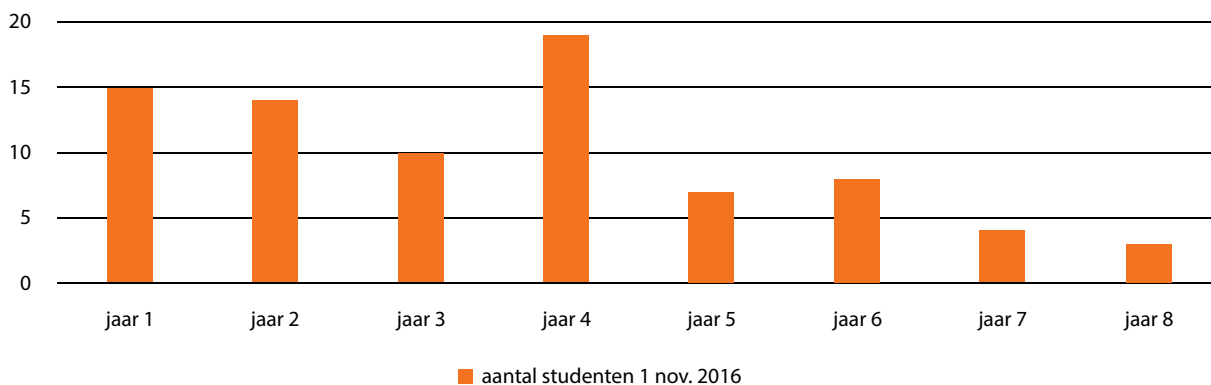
Door mw. mr. dr. C. van den Berg-Smit

De opleiding tot kandidaat-gerechtsdeurwaarder is een afstudeerrichting van de opleiding HBO-Rechten. Wanneer een student de opleiding afrond krijgt deze de graad bachelor of laws (LL.B). In de afgelopen jaren werd de opleiding voor het eerst geconfronteerd met een substantiële terugloop in het aantal studenten.¹ Stonden in 2012 nog 235 studenten ingeschreven, nu

zijn dat 80 studenten, waarvan 39 studenten zich in de eerste drie jaar van de opleiding bevinden. De studenten die vertraging hebben opgelopen zijn zichtbaar in onderstaande figuur vanaf jaar 5 tot jaar 8. 25 studenten lopen stage, waaronder ook een aantal zogenoemde vertragers. Vijftien studenten bevinden zich in het eerste jaar van de opleiding en de ervaring leert dat een aantal daar-

van nog zullen uitvallen in de tweede helft van het studiejaar.

Voor de HU brengt dit financiële risico's met zich mee en daardoor komt de continuïteit van de opleiding onder druk te staan. In september 2014 is een voorlopige risicoanalyse gemaakt op basis van de maatschappelijke ontwikkelingen en zijn consequenties voor de arbeidsmarkt

en voor de opleiding van kandidaat-gerechtsdeurwaarders in kaart gebracht.² Die analyse van toen blijkt aardig te kloppen voor dit jaar. Het onderzoek uit 2015 liet zien dat de beroepsgroep sterk zou teruglopen in aantal en dat het natuurlijk verloop in de branche vanwege de demografische samenstelling voorlopig laag zou blijven, ongeveer 5%. Daarmee zal het aantal studenten voor de opleiding structureel laag blijven.³ Behalve een terugloop in het aantal studenten deden zich nieuwe ontwikkelingen voor: zo'n anderhalf jaar geleden kregen studenten ontslag aangezegd tijdens de studie, dan wel konden zij vrij plotseling geen stage meer lopen omdat er niet genoeg werkzaamheden waren. Studenten konden zo niet voldoen aan de verplichte werkzaamheden tijdens de (deeltijd)studie en aan de verplichte stage ingevolge het Besluit opleiding en stage.⁴ Het was moeilijk om ze alsnog geplaatst te krijgen. Daarbij kwam een snel afnemend perspectief op een aanstelling als toegevoegd kandidaat-gerechtsdeurwaarder na het afsluiten van de opleiding. Dit jaar is echter weer een heel andere tendens te zien: er komen veel verzoeken om stagiaires bij de HU binnen.⁵ Kortom, het is een onrustige tijd en de instroom van het aantal studenten blijft laag.

TOEKOMST

De beroepsopleiding blijft nodig, omdat altijd nieuwe kandidaten moeten worden opgeleid. De wereld verandert snel en andere kennis en vaardigheden zijn nodig. Permanente educatie (PE) is niet afdoende om dit te ondervangen.⁶ Dat vergt van de

HU aanpassingen van het onderwijs. Met ingang van het studiejaar 2017-2018 wordt binnen het Instituut voor Recht met een flexibele bachelor of laws gestart.⁷ Daarin nemen de opleidingen Sociaal Juridische Dienstverlening (SJD) en HBO-Rechten (inclusief de afstudeerrichting kandidaat-gerechtsdeurwaarder) deel. Flexibel onderwijs betekent dat de student de studie goed kan laten aansluiten op zijn werk- en privéleven. Hij bepaalt zijn eigen leertempo en -traject. Dat kan de volgorde van de studie betreffen en/of de versnelling die hij wil aanbrengen. Toetsen maken kan op verschillende momenten per jaar en er kan ook op meerdere momenten per jaar aan de opleiding worden begonnen. Op zich is versnelling niet nieuw voor de beroepsopleiding tot kandidaat-gerechtsdeurwaarder zoals we die nu kennen, maar wel de flexibiliteit ten aanzien van de instroom van studenten en toetsmomenten (tentamens en vaardigheidstoetsing). Daarnaast komt er een meer digitale leeromgeving. De opleiding zal groepsonderwijs met persoonlijke begeleiding én leren van medestudenten mixen. Er komt een digitale leer- en samenwerkingsomgeving om weblectures, literatuur, presentaties en informatie te delen. Door verschillende onderwijsvormen te combineren, kan de opleiding ook flexibeler worden doorlopen: dit heet 'blended learning'.⁸

In het programma dat momenteel ontwikkeld wordt, zullen gemeenschappelijke en 'eigen' modules komen, die op verschillende niveaus kunnen worden getoetst. Er worden ook modules ontwikkeld die betrekking hebben op digitale

vaardigheden, digitale awareness, privacyrecht en datalekken, werken in de cloud, gebruik van data in de juridische praktijk, contractgeneratoren en nieuwe wetgeving en jurisprudentie met betrekking tot eerder genoemde onderwerpen. Deze modules zullen ook voor het PE-onderwijs beschikbaar komen. We hopen binnenkort met de beroepsgroep te overleggen over het nieuwe ontwerp van de beroepsopleiding. Het ontwerp is overigens mede tot stand is gekomen op grond van werkconferenties en individuele gesprekken die eerder met de beroepsgroep georganiseerd werden. Door dit ontwerp wordt meer aangesloten bij de behoeften van de deeltijdstudent en zo zal de opleiding voor meer studenten aantrekkelijk kunnen zijn.

1 Ineke van den Berg, *Maatschappelijke ontwikkelingen en de toekomst van de (kandidaat-)gerechtsdeurwaarder en de gevolgen voor de opleiding tot kandidaat-gerechtsdeurwaarder*, juni 2015, p. 10: <http://schuldenenincasso.nl/CmsData/Ineke%20van%20den%20Berg/Ontwikkelingen,%20kansen%20en%20bedevingen%20voor%20opleiding%20GDW.pdf>.

2 Idem, p. 46.

3 Idem, p. 37.

4 Stb. 2016/311.

5 Het betreft de vierdejaars stage van de hbo-opleiding. Het lijkt erop dat het wegvallen van de freelancers op deze wijze wordt opgelost.

6 Zie bijvoorbeeld het recent uitgebrachte rapport van de SER, *Mens en technologie: samen aan het werk*, van 23 september 2016: www.ser.nl/nl/publicaties/adviezen/2010-2019/2016/mens-technologie.aspx.

7 De HU doet mee aan de pilot flexibele bachelor, Stb. 2016/145.

8 Onderwijs dat dus zowel face-to-face als online wordt gegeven.

Mr. dr. Ineke (C) van den Berg is hogeschoolhoofddocent bij het Instituut voor Recht van de Hogeschool Utrecht, in het bijzonder bij HBO-Rechten afstudeerrichting kandidaat-gerechtsdeurwaarder. Tevens is zij actief in het pe-onderwijs aan gerechtsdeurwaarders. Zij promoveerde in 2013 op de ontwikkelingen in de beroepsuitoefening van gerechtsdeurwaarders en de gevolgen voor de opleiding. Zij is onder meer als docent werkzaam geweest bij de universiteit van Utrecht en enkele jaren als opleidings- en kennismanager in de advocatuur.

DIGITAAL PROCEDEREN NU ECHT OP STOOM

Na jaren ontwerpen, ontwikkelen en bouwen werd afgelopen september proefgedraaid met digitaal procederen in civiele zaken, die voor handelsvorderingen boven de 25.000 euro. Selinde Bokx-Boom, portefeuillehouder civiel recht en lid van de KEI-directie, noemt het een mijlpaal. “Het is niet alleen digitaal communiceren, er zijn ook behoorlijk grote procesrechtelijke veranderingen.”

Ze heeft een drukke tijd achter de rug. Want sinds september vinden er gebruikerstesten plaats met digitaal procederen voor handelsvorderingen boven de 25.000 euro. Ook startte in die maand een pre-pilot, waarbij twaalf gefingeerde civiele zaken volledig digitaal werden aangebracht en behandeld, inclusief het wijzen van het vonnis. “En het werkte”, zegt Selinde Bokx-Boom. “We hebben twee dingen moeten aanpassen, maar dat waren geen ingrijpende zaken. De advocatuur en de gerechtsdeurwaarders hebben goed meegekeken, en hun opmerkingen en wensen zijn we nu

zo goed mogelijk aan het verwerken. De grootste bezwaren betreffen de gebruiksvriendelijkheid op bepaalde punten: er zijn dingen die handiger kunnen worden vormgegeven.”

Is deze fase afgerond, dan zal er nog een consultatiefase volgen voorafgaand aan de start van verplicht digitaal procederen. “Die consultatiefase lassen we in omdat we zeker willen zijn dat iedereen die er verplicht mee moet werken, er ook klaar voor is”, zegt Bokx-Boom. “Over het algemeen verwachten we geen grote problemen – de deurwaarders

hebben hun IT-systemen doorgaans goed op orde en dat geldt ook voor de grote advocatenkantoren. De enige zorg die we hebben betreft het deel van de advocatuur dat nog niet digitaal is. Hoe dan ook komt er geen ‘big bang’. Als alles gaat zoals gepland, wordt digitaal procederen in civiele zaken boven de 25.000 euro verplicht voor advocaten die procederen bij de rechtbanken Gelderland

Ik begrijp dat er nog een hoop vragen en zorgen zijn over KEI

Bokx-Boom: Het is niet meer van deze tijd dat mensen alleen per post kunnen communiceren met de Rechtspraak

en Midden-Nederland. Dan kijken we eerst hoe dat loopt. Pas daarna nemen we de beslissing het uit te rollen over de rest van het land. “

VOORTDUREND SPANNINGSVELD

Bokx-Boom is sterk persoonlijk betrokken bij de modernisering van de rechtspraak. Ze zegt: “Het werk vraagt veel, want het digitaliseren van de rechtspraak is ingewikkeld. Er is een voortdurend spanningsveld tussen organisatieverandering en het rechterlijk domein – dat is waar rechters over beslissen en daar mag je niet zomaar aankomen. Maar het grijpt wél in elkaar. Tegelijkertijd geloof ik heel erg in het waarom van dit project, namelijk een eenvoudigere, snellere en toegankelijke gerechtelijke procedure. Want in mijn eigen

praktijk als rechter vraag ik mezelf ook geregeld af: kan dit niet efficiënter, of eenvoudiger? Ik begrijp heel goed dat rechtzoekenden zich afvragen waarom de behandeling van zaken zo lang moet duren, en dat ze dan ook nog eens niet met ons mogen e-mailen. Dat is niet meer van deze tijd.”

Tegelijkertijd is de rechtspraak zo'n cruciaal proces dat het digitaliseren ervan met de grootst mogelijk zorg moet gebeuren, zegt Bokx-Boom. “De overheid heeft een nogal beroerde track record als het gaat om grote IT-projecten. Of het werkt niet, of niet goed, of het werkt wel maar het budget wordt drie keer overschreden. We zijn ons daar erg bewust van. We maken om die reden wel gebruik van externe partijen om bepaalde kennis in huis te hebben, maar bouwen het

systeem zelf. En we zorgen ervoor dat er mensen van de inhoud aan het roer staan, niet alleen bij het bepalen van de werking van het systeem, maar ook bij de bouw. Ook de zogenaamde ‘agile’ werkmethode draagt bij aan het verminderen van de risico's – steeds kleine stapjes zetten in de ontwikkeling, in plaats van maanden ontwikkelen en dan merken dat het niet naar behoren functioneert. Het moet echt een systeem worden waar straks iedereen intern en extern, van rechter tot advocaat en van deurwaarder tot burger, zonder enig probleem mee moet kunnen werken.”

LAKMOESPROEF

Achter de schermen wordt inmiddels gewerkt aan de digitalisering van de volgende procedure: het hoger beroep. Daarbij wordt volgens

Bokx-Boom voortgebouwd op wat reeds is ontwikkeld, hetgeen tot een aanzienlijke tijdswinst moet leiden. “Het hoger beroep is een logische keuze: het is een overzichtelijk domein, met verplichte procesvertegenwoordiging. Ook hier hebben we te maken met ketenpartners die gewend zijn om digitaal te werken en waarmee we goed kunnen schakelen als er dingen anders moeten. Ook is het volume aan zaken hier nog enigszins beperkt, zodat we het systeem rustig kunnen uitbouwen. En tot slot: het zou vreemd zijn dat als je het proces in eerste aanleg verplicht digitaal moet voeren, je in hoger beroep weer alles moet gaan printen”, zegt Bokx-Boom daarover.

Echt spannend wordt het weer als de kantonprocedure gedigitaliseerd gaat worden. “We krijgen dan niet alleen te maken met veel meer ketenpartners, maar ook met de burger”, zegt Bokx-Boom. “Bovendien gaat het dan om grote volumes aan zaken die het systeem allemaal tegelijkertijd moet aankunnen. We zijn nu al met de ketenpartijen in overleg over hoe we dat op een goede manier kunnen testen in een veilige omgeving.”

De digitalisering van de kantonprocedure zal ook de lakmoesproef voor de advocatuur en de gerechtsdeurwaarders worden, denkt Bokx-Boom. “Het gaat niet alleen om digitaal communiceren, er zijn ook grote procesrechtelijke veranderingen. Zo verdwijnt de rolzitting als ordenend mechanisme. Dus ook de vaste dag dat processtukken worden uitgewisseld en vonnissen worden uitgesproken – meestal de woensdag – verdwijnt: dat kan straks op elke dag van de week. Dat betekent dus wel het een en ander voor bijvoorbeeld de

termijnbewaking en het beheer van het berichtenverkeer. Daar zullen de ketenpartners zich goed op moeten voorbereiden. Dat weegt zwaarder als het aantal zaken bij de ketenpartners toeneemt, wat bij kanton het geval is.”

BLINDE VLEKKEN

Op de vraag hoe zij kijkt naar de niet langer verplichte inzet van de gerechtsdeurwaarder in de procesinleiding zegt Bokx-Boom: “Het klopt dat advocaten er straks voor kunnen kiezen geen betekening door een deurwaarder te laten plaatsvinden. En als de eiser en de gedaagde al in gesprek zijn en dat gesprek voor de rechter willen voortzetten, dan is dat geen probleem. Maar als de wederpartij niet verschijnt en je hebt als advocaat geen deurwaarder ingeschakeld en je doet dat niet alsnog, dan word je niet-ontvankelijk verklaard. Dus als je het zekere voor het onzekere wilt nemen, ligt betekening voor de hand. Maar hoe zich dat precies zal ontwikkelen is heel lastig in te schatten. Dat zal de praktijk moeten leren.”

Overigens is er intensief contact tussen de Rechtspraak en de KBvG, zowel op bestuurlijk als op operationeel niveau, zegt Bokx-Boom. “Ik zit geregeld aan tafel met een klein team van experts van de KBvG om civiele kwesties te bespreken. Samen kijken we hoe dingen anders, sneller en handiger kunnen, maar ook of er lacunes en blinde vlekken zijn, dingen die we over het hoofd hebben gezien. Dat is een heel constructief en goed overleg, en ik ben blij dat ze zo meedenken.

Andersom is het goed dat wij de deurwaarders al in een zo vroeg mogelijk stadium van informatie kunnen voorzien, want ik snap best dat er nog een hoop vragen en ook wel zorgen zijn.”

Hoewel er inmiddels al veel voorwerk is gedaan en digitaal procederen nu echt op stoom is, verwacht Bokx-Boom dat het digitaliseren van alle gerechtelijke procedures nog wel enkele jaren in beslag zal nemen. Met name de procedure voor verzoekschriften zal relatief veel tijd vragen, omdat die wezenlijk afwijkt van de dagvaardingsprocedure en er sprake is van een grote variëteit. Bokx-Boom: “Ook het voortdurend testen op de beveiliging van persoonsgegevens kost nogal wat tijd, maar ook hier nemen we geen enkel risico. We moeten en willen aan de hoogste beveiligingsnormen voldoen.”

Internationaal gezien loopt Nederland met de digitalisering van de rechtspraak niet voorop, maar zeker ook niet achterop, aldus Bokx-Boom. “Er zijn gerechten die verder zijn dan wij, met name in de Scandinavische landen. Maar er zijn ook landen waar nog niets gebeurt. Hoe dan ook: wat uniek is, is dat wij ook intern de zaak helemaal digitaal afhandelen. Wat je in andere landen nog wel eens ziet, is dat processtukken wel digitaal aangeleverd mogen worden, maar vervolgens intern worden uitgeprint. Bij ons is digitaal echt digitaal.”

Deurwaarders hebben hun IT-systemen goed op orde

PROCES-VEERBAAL
VAN
KONTOERING

DE RYK NAAR HET
JAAR 2000
"BELEID ALS BASIS
VOOR ONTWIKKELING"

iner
1
2
3

o container
1
2
3

jumbo container
1
2
3

jumbo container
1
2
3

jumbo container
1
2

OUD-GERECHTSDEURWAARDER WIL ROSMALEN BIEDT ZIJN ARCHIEF AAN

Iedereen die ooit met oud-gerechtsdeurwaarder Wil Rosmalen heeft samengewerkt kent zijn schijnbaar onuitputtelijke dossierkennis. Rosmalen was het 'wandelende' archief van de KVG en de KBvG. Dat archief is nu in handen van de KBvG.

Rosmalen was vele jaren vice-voorzitter van de Koninklijke Vereniging van gerechtsdeurwaarders (KVG). Als linker- en rechterhand van de toenmalige voorzitter van de KVG Arie Flanderijn, was Rosmalen een belangrijk onderdeel van een ijzersterk bestuurlijk duo. Toen de vereniging KVG in 2001 van rechtswege werd opgevolgd door de KBvG, werd Rosmalen tot en met oktober 2002 voorzitter van het bestuur van de KBvG. Rosmalen heeft altijd veel interesse gehad in het politieke (steek)spel

dat een onvermijdelijk onderdeel was van zijn bestuurlijk werk. Mede dankzij zijn hartelijke en joviale bejegening bouwde hij een groot netwerk op, waarvan politici ook onderdeel uitmaakten.

Maar een bestuurder heeft aan een goed netwerk alleen niet genoeg. Minstens zo belangrijk is zijn of haar dossierkennis. En ook daarover beschikt Rosmalen in ruime mate. Het geheim achter zijn parate dossierkennis is zijn door de jaren heen zorgvuldig opgebouwde papieren archief. Dat archief bevat bijvoorbeeld de documenten die betrek-

king hebben op de totstandkoming van de Gerechtsdeurwaarderswet. Die totstandkoming kende een lange geschiedenis en die geschiedenis is door Rosmalen zorgvuldig gearchieveerd.

Omdat het kantoor waar Rosmalen aan verbonden was als gerechtsdeurwaarder de ruimte nodig had, bood Rosmalen zijn archief aan de KBvG aan. En dat aanbod accepteerde de KBvG graag. Het Bureau van de KBvG zal het archief inventariseren en de documenten digitaliseren, zodat eenieder die dat wil er inzage in kan hebben.

UIT DE PRAKTIJK

VLEIETUIG AAN DE GROND

Door **B. de Veer**

kandidaat-gerechtsdeurwaarder in Amsterdam

Uit de praktijk geeft een blik in de keuken van de gerechtsdeurwaarder. Deze keer aandacht voor de ervaringen van een gerechtsdeurwaarder in de dagelijkse en altijd verrassende beslagpraktijk.

“THEORETISCH VRAAGSTUK OF PRAKTISCH TEN UITVOER LEGGEN?”

In mijn stagejaar had ik het geluk om als getuige mee te gaan met mijn collega Jonathan bij een beslag op een vliegtuig, meer specifiek: een Boeing 737 passagiersvliegtuig. Het vliegtuig had in de planning om op een zaterdagavond te landen op Schiphol en daarna door te vliegen naar Parijs. De voorbereiding nam veel tijd in beslag, en daar zal ik dan ook mee beginnen.

Wij hadden al contact met de advocaat gehad voordat hij het verzoekschrift had ingediend. Nadien bleek dat de voorzieningenrechter het verzoek in eerste instantie had afgewezen. De voorzieningenrechter had zich onbevoegd verklaard omdat het vliegtuig uit een land kwam dat niet was aangesloten bij het Verdrag van Rome 1933.¹ Pas op het moment dat het vliegtuig Nederlandse bodem raakt, wordt de voorzieningenrechter

bevoegd, in de praktijk op een zaterdagavond omstreeks 20.30 uur. Hoe pakt een deurwaarder dat aan? Wel, we spraken af dat wij ons naar Schiphol zouden begeven en de advocaat zouden bellen zodra het toestel was geland. De advocaat zou contact opnemen met de voorzieningenrechter, die vervolgens weer ons zou bellen om mondeling verlof te geven tot het leggen van beslag op het toestel.

Nadat dit duidelijk was, konden de voorbereidingen voor het beslag zelf beginnen. Voor een dergelijk beslag dien je uiteraard achter de douane te komen, dus Schiphol werd op voorhand geïnformeerd om ons de toegang en beveiligingspassen te kunnen verschaffen. Onze cliënt vroeg ons de grootst mogelijke geheimhouding te betrachten vanwege het risico dat het vliegtuig zijn vluchtplan zou veranderen. Hier moet worden gezegd dat het personeel van Schiphol uitstekend meewerkte met ons verzoek. We kregen al snel de dan aanwezige

supervisor te spreken en vanaf dat moment konden de praktische zaken worden ingepland en de juiste mensen op voorhand worden geïnformeerd. Niet alles werd op voorhand besproken, omdat we koste wat kost wilden voorkomen dat de informatie bij de verweerder terecht zou komen. Een laatste overleg zou op Schiphol zelf plaatsvinden.

EENMAAL OP SCHIPHOL

Het werd eindelijk zaterdag en we waren ruim op tijd op Schiphol om te overleggen met de supervisor van dienst. Het toestel was inmiddels onderweg naar Amsterdam, waardoor wij meer inlichtingen konden inwinnen. We zaten al snel met de hoofden beveiliging, vloer en bagage en met de algemene manager aan een tafel.

De laatste zaken werden doorgesproken. Hoeveel mensen in het toestel vliegen door naar Parijs? Wat gebeurt er met de passagiers op het moment dat ze het toestel uit

moeten? Hoe doen we het met de bagage? Met het vliegtuig onderweg naar Schiphol namen wij contact op met de ingehuurde handler van het vliegtuig op Schiphol. Zij vertelden dat van de circa 150 passagiers er 134 zouden doorvliegen naar Parijs. Op dat moment werd aan tafel synchroon gezocht. 134 mensen zijn heel veel mensen als je nog niet weet wat je met ze moet doen. Ze dienden uiteraard in hotels te worden ondergebracht. Maar wie gaat die kosten dragen? Schiphol wilde dat natuurlijk niet en de handler van het vliegtuig ook niet. Het kwam er dus op neer dat verweerder op het moment dat het toestel in beslag was genomen en in kennis gesteld was hotels voor deze mensen zou moeten regelen. Of ze dat ook daadwerkelijk zouden doen was op dat moment nog de vraag. Helaas ook een vraag die op voorhand niet te beantwoorden viel, zonder verweerder in kennis te stellen van het beslag. Dit moest worden besproken met verweerder nadat het verlot tot beslag was verleend. Tot slot werd afgesproken dat extra beveiliging bij de gate aanwezig zou zijn en de bagage pas uit het vliegtuig zou worden gehaald als de passagiers het vliegtuig hadden verlaten. Dit om eventuele paniek te voorkomen.

HET BESLAG

Nadat alle voorbereidingen waren getroffen werd het dan uiteindelijk tijd voor het beslag zelf. In mijn stagejaar had ik al wel beslagen gelegd, waaronder ook een scheepsbeslag, maar dit was toch wel anders. Iedereen was een beetje gespannen. Na de landing van het vliegtuig ging het snel, wij namen contact op met de advocaat en binnen vijf minuten belde de voorzieningenrechter mijn collega terug om het mondeling verlot te verstreken. Hierbij vergat hij bijna om verlot te verlenen tegen alle dagen en uren. Op voorhand werd nog kort overlegd tot wanneer het vliegtuig nog in beslag genomen mocht worden gelet op de

beslagverboden van artikel 729a, eerste lid Rv, maar nu het land van herkomst niet was aangesloten bij het Verdrag van Rome 1933 konden wij het beslag hoe dan ook leggen. Nadat het verlot was verleend belden we direct met de Nederlandse vertegenwoordiger van de luchtvaartmaatschappij ten laste van wie we beslag zouden leggen om te overleggen wat te doen met de passagiers. Zij verleenden alle medewerking. Hierna begaven we ons tezamen met de supervisors naar het toestel en stapten aan boord met het verzoek om ons binnen te laten in de cockpit om te spreken met de piloot. Dit was achteraf gezien eigenlijk het makkelijkste deel. De piloot verleende, na ons geïdentificeerd te hebben, zijn volledige medewerking. De hotels waren geregeld en de piloot sprak de passagiers toe die uiteindelijk rustig het toestel verlieten. Hierna kon het toestel worden afgesleept en vervolgens worden geparkeerd op Schiphol-Oost.

AFRONDING EN EVALUATIE

Terugkijkend is het beslag soepel verlopen. Naast een goede voorbereiding, kwam dat voornamelijk omdat alle partijen bereid waren om hun praktische medewerking te verlenen, de

voorzieningenrechter, Schiphol en uiteindelijk ook de beslagene zelf. Daarin hadden wij enig geluk. Zo zijn er enkele complicaties waar je tegenaan kunt lopen die wel degelijk het overdenken waard zijn:

- Wat als de passagiers die door zouden vliegen geen visum hadden gehad om Nederland in te gaan?
- Wat als de beslagene niet had willen meewerken aan het boeken van hotels?

In deze situaties schiep je Schiphol met een probleem op. Namelijk dat zij ineens met circa 130 passagiers achter de douane zitten die niet weten wanneer ze verder reizen. Moet de gerechtsdeurwaarder dan initiatief nemen in een situatie die hij niet kan oplossen? Het wordt misschien wel van hem verwacht. Of trek je je handen er vanaf en riskeer je dat Schiphol de volgende keer niet wil meewerken?

Al met al was het een geweldige ervaring om mee te maken tijdens mijn stagejaar. Het heeft mij het belang van goede communicatie en samenwerking tussen partijen laten zien en heeft mij doen nadenken over de vraag "wat als?"

1 Art. 729, eerste lid,

PERSONALIA 2016

BEËDIGD

| De heer H.P. Mik | Amersfoort | 13-10-2016

WAARNEMINGEN

Waargenomen	Waarnemer	Plaats	Van	Tot
De heer E.G.J. Jorritsma	Mevrouw J. van der Lubbe-Luhrs	Amsterdam	01-06-2015	01-01-2017
De heer R. Wijburg	De heer mr. R.R. Bouwman	Purmerend	01-04-2015	01-12-2016
De heer J. Pranger	De heer T.A.H. Geene	Assen	04-01-2016	04-04-2017
De heer R.C.M. Treffers	Mevrouw V.M.C. Pereira do Nascimento	Breda	04-04-2016	04-04-2017
Mevrouw C.M. Bakker	De heer A. Rou	Amsterdam	01-11-2016	01-03-2017

NIEUWE LEDEN

De heer M. Salhi	Eindhoven	18-07-2016
De heer M.P. de Vree	Eindhoven	01-08-2016
De heer D.C.P. Goos	Breda	01-08-2016
De heer A. van der Putten	Amsterdam	01-08-2016
De heer M. Smitskam	Den Haag	04-08-2016
De heer R. Engelhard	Almere	05-08-2016
Mevrouw R.S. Berkhout	Utrecht	10-08-2016
Mevrouw S.M.C. van Koningsbrugge	Rotterdam	12-08-2016
De heer K.W. Wegdam	Hengelo	01-09-2016
De heer M.I. Sahebdeen	Almere	05-09-2016
Mevrouw P.M. Brahmadin	Rotterdam	22-09-2016
Mevrouw M. Jansen	Purmerend	01-10-2016
Mevrouw T.T.E.M. Poelsma	Leeuwarden	01-10-2016
De heer G.J. van Meerten	Amstelveen	01-10-2016
De heer S.C.G. Kuster	Leeuwarden	17-10-2016
De heer J.H. de Vries	Eindhoven	17-10-2016
De heer D.R. Talen	Den Helder	01-11-2016
De heer J.H.M. Winkelmolen	Maastricht	01-11-2016
De heer R.P.L. Mastbergen	Rotterdam	03-11-2016

OVERLEDEN

| Op 78-jarige leeftijd
de heer J.A. Walma
(oud-gerechtsdeurwaarder)
Zuidbroek, 3 augustus 2016

GEDEFUNGEERD

De heer A. Koole	Den Haag	01-01-2016
De heer C.Th. Snijder	Beverwijk	15-02-2016
De heer H.J.A.M. van de Waardt	's-Hertogenbosch	15-02-2016
Mevrouw M.P.J. Buys	Goes	15-02-2016
De heer R.P.A.J. ter Horst	Utrecht	29-03-2016
De heer J.T.K. Mostert	Rotterdam	15-04-2016
De heer A.J. Visser	Nieuwegein	26-04-2016
De heer M.G. de Jong	Arnhem	01-05-2016
De heer G. van Puivelde	Amsterdam	01-06-2016
De heer R.C.M. Treffers	Breda	15-06-2016
Mevrouw M.H. Roel	Den Haag	01-07-2016
De heer J. Pranger	Assen	15-09-2016
De heer T.J.C.M. Kos	Amsterdam	01-10-2016
De heer J.G. Philipsen	Alkmaar	01-10-2016
De heer M.M.J. Haenen	Maastricht	01-10-2016

→ www.boomjuridisch.nl/tekstuitgaven

SNEL VERTROUWD RAKEN MET DE NIEUWE SYSTEMATIEK VAN DE CIVIELE PROCEDURE EN DE REGELGEVING OMTRENT HET DIGITAAL PROCEDEREN

- ✓ beknopte inleiding op hoofdlijnen
- ✓ thematische behandeling van de veranderingen die de civiele procedure zal ondergaan
- ✓ geconsolideerde tekst van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv), Wet griffierechten burgerlijke zaken (Wgbz) en Rijkswet cassatierechtspraak
- ✓ Besluit digitalisering Burgerlijk procesrecht
- ✓ Landelijk procesreglement civiele zaken rechtbanken en gerechtshoven KEI
- ✓ duidelijke aanduiding van artikelen die zijn gewijzigd of nieuw worden ingevoerd

35 EURO

Boomjuridisch

Oog voor vernieuwing

“Dus Credit Navigator ondersteunt het hele proces, van facturatie tot en met schuldbewaking?”

“Jazeker, geen probleem!”

Haal het maximale rendement uit Credit Navigator!

Met **Credit Navigator** is heel veel mogelijk. Het is niet voor niets onder gerechtsdeurwaarders de meest gebruikte software. Onderzoek wijst uit dat veel gebruikers slechts een gedeelte van de functionaliteit benutten. Dat kan beter. Bredere inzetbaarheid, meer efficiency en een hoger rendement zijn haalbaar. Vrij eenvoudig zelfs. Vraag het onze business consultants. Zij kennen alle ins en outs van Credit Navigator en weten exact waar de gerechtsdeurwaardersmarkt in deze tijd om vraagt, waar kleine en grote organisaties behoefte aan hebben. Zo bieden zij u advies op maat. Advies waarmee u direct aan de slag kunt en snel profijt van heeft.

Wilt u ook maximaal rendement uit Credit Navigator? Wacht niet langer. Bel vandaag nog 030 608 44 22 of ga naar www.eurosystems.nl

